Gids Werkplekleren
Associate degree Pedagogisch Educatief Professional

Versiedatum: september 2026
Docententeam Ad PEP

Voorwoord

We staan weer aan de start van een nieuw studiejaar. Een studiejaar waarin we nieuwe Ad PEP-studenten mogen begroeten op onze beide locaties, maar ook onze tweedejaarstudenten verder begeleiden naar het behalen van hun diploma. We kijken uit naar een mooie samenwerking, waarbij we samen studenten kunnen en mogen opleiden tot pedagogisch educatief professionals (PEP). We hopen op een goede start en een inspirerend en succesvol studiejaar voor alle betrokkenen!

In de Gids werkplekleren vind je een overzicht van het werkplekleren. Deze handleiding is geschreven voor zowel studenten als opleiders. In het document wordt een toelichting gegeven op begeleiding, inhouden en organisatie, zowel voor Ad PEP voltijd als voor Ad PEP deeltijd.

In de bijlagen vind je o.a. de jaaragenda met daarin belangrijke informatie met betrekking tot roostervrije dagen en stageweken (alleen voltijd), vakantie, toetsing en specifieke activiteiten.

Met vriendelijke groet,
namens het docententeam Ad PEP,

Anique Bokdam (j.h.bokdam@saxion.nl) ,
teamleider Ad PEP
Academie Pedagogiek en Onderwijs Enschede

Postadres
Postbus 70.000
7500 KB Enschede

Bezoekadres
Van Galenstraat 20
7511 JL Enschede

Handelskade 75
7417 DH Deventer

Inhoud

Voorwoord 2
Inleiding 4
De pedagogisch educatief professional (PEP) 4
Vormgeving opleiding Ad PEP 5
Schets van de opleiding 5
Opzet opleiding 5
Werkplekleren 6
Opzet werkplekleren: samen leren! 6
Begeleiding op de leer-/werkplek 6
Professionalisering 7
Overzicht inhouden opleiding 7
Verschillende rollen en verantwoordelijken 8
Begeleiding van werkplekleren 10
Begeleiding 10
Beoordelingsformulieren 12
Bijlagen 13
Bijlage 1 Jaarindeling 2026-2027 13
Bijlage 2 Curriculumoverzichten 14
Bijlage 3 Bekwaamheidseisen 16
Bijlage 4 Voorwaarden en overeenkomst werkplekleren Ad PEP voltijd 21
Bijlage 5 Voorwaarden en overeenkomst werkplekleren Ad PEP deeltijd 22
Bijlage 6 Overeenkomst werkplekleren Ad PEP deeltijd 23
Bijlage 7 Overeenkomst werkplekleren Ad PEP voltijd 27
Bijlage 8 Beroepsbeeld 30
Bijlage 9 Richtlijnen voltijd stage Ad PEP leerjaar 1 31
Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase A 32
Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase B 35
Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase C (leerjaar 2) 39
Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase D (leerjaar 2) 42
Activiteitenformulier voltijd 44
Bijlage 10 – beeld van de leraarondersteuner 45

Inleiding

De laatste jaren is er toenemende aandacht voor de maatschappelijke en pedagogische taak van kinderopvang en onderwijs om alle kinderen optimale ontwikkelingskansen te bieden en actief bij te dragen aan hun talentontwikkeling. Actuele ontwikkelingen vragen om samenwerking tussen kinderopvanginstanties en primair onderwijs. Zo is de doorgaande lijn in ontwikkeling en het vroegtijdig signaleren van een risicovolle ontwikkeling een belangrijk streven. De vorming van Integrale Kindcentra (IKC), waarin verschillende betrokken professionals met elkaar samenwerken, is hierbij ondersteunend en ook het richting geven aan een 'rijke schooldag' geeft input aan de Ad PEP om op in te spelen. Verschillende ontwikkelingen in het werkveld vragen om scholing van medewerkers. Het akkoord Innovatie en Kwaliteit in de Kinderopvang zet in op het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang. Onder andere door inzet van hbo'ers op de werkvloer, pedagogisch coaches en pedagogisch beleidsmedewerkers. De Ad PEP leidt pedagogisch professionals op tot deze functies/rollen. Daarnaast zijn er ontwikkelingen in het onderwijs. Andere organisatievormen, passend onderwijs, teamgericht organiseren en het lerarentekort vragen om andere professionals. Onderwijsassistenten worden voor uitdagender taken ingezet. De vraag naar leraarondersteuners neemt toe, mede doordat de functie is opgenomen in het functiehuis binnen de cao.

De pedagogisch educatief professional (PEP)

Binnen opvang, onderwijs en zorg vragen de vele ontwikkelingen om een meer gedifferentieerd personeelsbestand, waarvan de brugfunctionaris een tekenende is in de ontwikkeling van het werkveld. De Ad PEP is een van de antwoorden hierop waardoor kwaliteitsverbetering kan ontstaan en beter gewerkt kan worden in nieuwe organisatievormen. Passend onderwijs, de harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaal en de ontwikkeling naar integrale kindcentra's dragen bij aan het opnieuw nadenken over de mensen die werken in deze velden.
De PEP is inzetbaar binnen het brede pedagogisch-educatieve domein van dergelijke organisaties. De PEP kan hierbij de rol van verbinden vervullen, zowel horizontaal (tussen verschillende organisaties) als verticaal (tussen bijvoorbeeld beleidsmakers en pedagogisch medewerkers of tussen leerkrachten en onderwijsassistenten). Ook kan de PEP ingezet worden om aan de extra ondersteuningsbehoeften te voldoen binnen speciaal onderwijs en de jeugdzorg.

Als PEP sta je met je voeten in de praktijk, bewaar je met je hoofd het overzicht, verbind je mensen en middelen en koppel je daarmee denken aan doen.
Uit: Beroepsbeeld PEP

Vormgeving opleiding Ad PEP

Schets van de opleiding

De Ad PEP is een tweejarige hbo-opleiding. De studenten leren op basis van theorie hun handelen te verantwoorden, te reflecteren op hun handelen en daarbij gebruik te maken van verschillende bronnen. Daarnaast is het werkveld zelf een wezenlijk onderdeel van de opleiding.
In het eerste leerjaar ligt de focus op de ontwikkeling van kinderen en het stimuleren van die ontwikkeling, waardoor het handelen op de directe werkvloer verbeterd wordt.
In het tweede leerjaar verschuift de aandacht naar het handelen van de student binnen de organisatie en met externen. Het laatste semester staat geheel in het teken van afstuderen, dat wordt vormgegeven met onder andere werkplekleren en afstudeeronderzoek.
In de deeltijdopleiding zijn studenten werkzaam in de kinderopvang, het (speciaal) basisonderwijs of het voorgezet speciaal onderwijs. In de voltijdopleiding lopen studenten stage in de kinderopvang, het (speciaal) basisonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs. Er bestaat voor hen een mogelijkheid om na een jaar te wisselen van sector.

De Ad PEP is een opleiding binnen de APO (Academie Pedagogiek en Onderwijs). De samenwerking met het werkveld (kinderopvang/peuterspeelzaal, basisonderwijs en het ROC van Twente) levert een fundamentele bijdrage aan de opleiding, scholing en ontwikkeling van professionals die werkzaam zijn in educatie en onderwijs en wordt gezien als de kerntaak van de APO.

N.b. In dit document spreken we van een leer-/werkplek. Hiermee duiden we een werkplek of een stageplek aan.

Opzet opleiding

De voltijdopleiding richt zich op de brede ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0-14 jaar. Binnen de voltijdopleiding is zowel aanbod over het jonge kind als het oude kind opgenomen. Binnen de deeltijdopleiding maken studenten een keuze voor een uitstroomprofiel bij aanvang van de opleiding, namelijk jonge kind of oude kind, afhankelijk van de context waarin de student werkt.

Het uitstroomprofiel jonge kind richt zich op de voorschool en de onderbouw van het (speciaal) basisonderwijs. Binnen het uitstroomprofiel jonge kind word je toegerust om als hbo'er op de groep en/of als pedagogisch beleidsmedewerker of pedagogisch coach in de voorschool te werken of als leraarondersteuner in de onderbouw van het basisonderwijs. Het uitstroomprofiel oude kind richt zich op het (speciaal) basisonderwijs en de naschoolse opvang. Binnen het uitstroomprofiel oude kind word je toegerust om als leraarondersteuner in het basisonderwijs aan de slag te gaan of als hbo'er op de groep of pedagogisch coach/pedagogisch beleidsmedewerker in de naschoolse opvang.

De beroepsbeelden van leraarondersteuner (zowel in uitstroomprofiel jonge als oude kind) en van de hbo'er in de kinderopvang (uitstroomprofiel jonge kind) zijn in bijlage 8 nader uitgewerkt. Zowel een PEP in de voorschoolse educatie als een PEP in het onderwijs levert een gerichte bijdrage aan een veilig pedagogisch klimaat, het omgaan met verschillende ontwikkelingsbehoeften van kinderen/leerlingen en het inrichten van een rijke (speel)leeromgeving waarin doelgericht gewerkt kan worden aan de ontwikkeling van kinderen. De PEP doet dit door haar kennis over leer- en ontwikkelingsprocessen in te zetten. Een PEP handelt zelfstandig en bekwaam in verschillende situaties en neemt hiervoor eigen initiatief. Tevens kan zij aansluiten bij de ontwikkelingsniveaus van de kinderen in de specifieke context, initiatieven nemen in de samenwerking met andere (zorg)professionals en de communicatie naar en

ondersteuning van ouders. Zij is in staat om vanuit praktijkgericht onderzoek, gebaseerd op theorie, interventies in te zetten, gericht op de kwaliteit in het directe werk met kinderen en het inhoudelijk beleid in de organisatie.

Werkplekleren

Opzet werkplekleren: samen leren!

Samen opleiden staat centraal binnen het werkplekleren van de student Ad PEP. Dit betekent dat opleiding en werkveld, vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid, bijdragen aan de ontwikkeling van de student en de organisatie en zo samen werken aan een optimale ontwikkeling van kinderen. De organisatie (leer-/werkplek van de student) en de opleiding zijn partners in leren. Door een nauwe samenwerking worden kwaliteitsleerplekken van studenten gecreëerd en behouden. Daarnaast wordt expertise beter benut en worden IKC-organisaties en opleidingen samen kenniscentra waar niet alleen gebruik gemaakt wordt van elkaars kennis, maar waar samen kennis ontwikkeld wordt middels de beroepsproducten die studenten ontwikkelen en middels het afstudeeronderzoek waar studenten in samenspraak met opleiding en werkveld aan werken.

Begeleiding op de leer-/werkplek

De student loopt minimaal 16 uur per week stage en/of is minimaal 16 uur per week werkzaam in de praktijk. Studenten zijn twee jaar verbonden aan een locatie. Eventueel kan er na een jaar, in overleg, gewisseld worden van organisatie.

Specifiek voor voltijd: binnen het jaar doet de student ervaring op binnen meerdere groepen van de organisatie. Er kan wel gekozen worden voor één kerngroep waar de student het gehele jaar een groot deel van de tijd stageloopt.

Het aantal stage-uren wordt verhoogd wanneer de student de doelen van het werkplekleren nog niet behaald heeft. Mocht dit niet kunnen binnen leer-/werkplek waar de student op dat moment werkt/stageloopt, dan wordt gekeken naar een andere passende leer-/werkplek. Werkplekleren wordt afgerond door een evaluatie met een beoordeling. Voltijdstudenten hebben daarnaast drie stageweken gedurende het studiejaar waarbij ze de gehele week in de leer-/werkplek actief zijn.

De student wordt op zijn leer-/werkplek begeleid door een praktijkopleider in de organisatie, deze professional is minimaal hbo-opgeleid. De praktijkopleider staat in nauw contact met de opleiding. Het beoordelingsformat is hem bekend en de praktijkopleider beoordeelt, samen met de instituutsopleider (IO) vanuit Saxion, de student op de algemene en persoonlijke werkplekdoelen van de student. Daarnaast begeleidt hij de student bij beroepsproducten vanuit de opleiding.

De praktijkopleider heeft een aantal begeleidingsgesprekken met de student en bezoekt op gezette momenten de PEP wanneer de student werkt met kinderen, observeert, denkt mee en geeft de student constructieve feedback. Indien de praktijkopleider behoefte heeft aan een overleg met de opleiding, neemt zij contact op met de IO-er vanuit Saxion. Er dient door de praktijkopleider op de leer-/werkplek tijd gemaakt te worden voor de begeleiding van de student. Daarnaast dient de organisatie waar de student haar leer-/werkplek heeft gericht te zijn op continue ontwikkeling. Ieder schooljaar wordt voor de start van het werkplekleren een leer-/werkplekovereenkomst ondertekend voor voltijd- en deeltijdstudenten. In deze overeenkomst zijn bovenstaande eisen opgenomen (zie bijlage 6 en 7).

De instituutsopleider vanuit Saxion is eindverantwoordelijk voor de beoordeling; er vindt altijd

afstemming plaats met de praktijkopleider en de student zelf. De IO-er is vanuit de Ad PEP aan de organisatie gekoppeld. Dit is een docent in de opleiding die bekend is met het beoordelingsformat en de wijze van beoordeling. De IO-er onderhoudt het contact met de praktijkopleider over de voortgang en de ontwikkeling van de student.

Voor deeltijd komt de instituutsopleider in elk geval drie keer en soms vier keer per jaar voor een driehoeksgesprek waarbij de student het gesprek initieert, voorbereidt en leidt. Deze gesprekken worden gepland bij de formatieve en summatieve evaluaties. Exacte informatie hierover is te vinden in de workflows op Brightspace, die de student vanaf daar kan delen. Voorafgaand aan de stagebezoeken heeft de student de beoordelingsformulieren ingevuld en gedeeld met de praktijk- en instituutsopleider.

Voor voltijdstudenten geldt dat de instituutsopleider vier keer per jaar op bezoek komt. De eerste keer rondom de formatieve evaluatie Werkplekleren A waarin ook ruimte is voor kennismaking bij een nieuwe stage-organisatie. De tweede keer is bij de summatieve evaluatie van Werkplekleren A, waarbij de student bezocht wordt in de groep/ tijdens het werken met kinderen en daarna volgt een evaluatiegesprek met beoordeling. Het derde bezoek is een formatieve evaluatie van Werkplekleren B waarin ook meegekeken wordt tijdens het werken op/ in de groep met aansluitend het formatieve gesprek. Voorafgaand aan het vierde bezoek stemmen student, praktijkopleider en instituutsopleider af of een bezoek in de groep opnieuw nodig is of dat een beoordelend gesprek volstaat. Voorafgaand aan de stagebezoeken heeft de student de beoordelingsformulieren ingevuld en gedeeld met de praktijk- en instituutsopleider.

Professionalisering

De praktijkopleiders komen twee keer per jaar bijeen op de opleiding waarbij ook de instituutsopleiders aanwezig zijn. Tijdens deze bijeenkomsten staan inhoudelijke thema's centraal, maar is er ook gelegenheid tot intervisie, casusbesprekingen, uitwisseling etc. De begeleiding van de studenten en de ontwikkeling van de opleiding staan hierbij centraal. De opleiders krijgen gezamenlijk training in de inhoud en wijze waarop beoordelingscriteria dienen te worden toegepast.

Het startmoment is op woensdag 23 september van 15-17 uur in Enschede. De tweede bijeenkomst vindt plaats op woensdag 20 januari van 15-17 uur in Deventer. De exacte locaties en het programma worden zo'n drie weken voorafgaand aan de opleidersmiddag gedeeld. We verwachten hier alle praktijk- en instituutsopleiders.

Overzicht inhouden opleiding

Het deeltijdprogramma bevat de volgende thema's

Jaar 1

- Observeren en ontwikkelen
- De uitdagende (speel)leeromgeving
- Handelingsgericht werken (jonge kind) / Leren en motiveren (oude kind)
- De pedagogisch en educatieve proceskwaliteit

Jaar 2

- Doorgaande lijnen en ouderbetrokkenheid (jonge kind)/ Handelingsgericht werken (oude kind)
- Het kind in het systeem
- Coaching
- Afstuderen

Het voltijdprogramma bevat de volgende thema's

Jaar 1

- Observeren en ontwikkelen
- De uitdagende (speel)leeromgeving
- Leren en motiveren
- Handelingsgericht werken

Jaar 2

- Handelingsgericht werken
- Doorlopende leerlijnen
- Visie
- Afstuderen

Verschillende rollen en verantwoordelijken

De student, de studiecoach (van de student), de instituutsopleider vanuit Saxion en de praktijkopleider vanuit de leer-/werkplek hebben verschillende rollen en verantwoordelijkheden. Deze zijn hieronder per rol toegelicht.

De student:

- wil kennis delen, brengt eigen kwaliteiten in en draagt daarmee bij tot samenwerkend leren;
- ontwikkelt zich naar doelgericht werken en plannen;
- reflecteert op eigen handelen met als doel bevordering van de zelfsturing;
- draagt zorg voor de evaluatieformulieren en zorgt dat iedere betrokkene op tijd geïnformeerd is over de beoordeling van het werkplekleren. De studiecoach heeft de gegevens nodig ter voorbereiding van het voortgangsgesprek met de student en voor de studievoortgangvergadering;
- levert een bijdrage aan de kwaliteit van het werk in de groep en neemt hierin leiding;
- ontwikkelt zich naar de rol als pedagogisch coach;
- levert een bijdrage aan de realisatie van de inhoudelijke doelen in de organisatie;
- draagt zorg voor een zorgvuldige communicatie met betrokkenen.

De instituutsopleider (IO-er)

De IO-er begeleidt de studenten in de beroepspraktijk. De opleider focust zich op de professionele ontwikkeling van de student. Dit betekent het volgen van de ontwikkeling in de beroepspraktijk, het formuleren van leerdoelen passend bij de ontwikkeling van de student in de beroepspraktijk en de reflectie op het leerproces van de student in de beroepspraktijk. Hierbij vormt zij samen met de praktijkopleider een tandem. Samen zijn zij verantwoordelijk voor de begeleiding en beoordeling van de beroepspraktijk. Daarnaast is de IO-er de contactpersoon en het eerste aanspreekpunt vanuit een leer-/werkplek.

De IO-er en de praktijkopleider stemmen de voortgang en beoordeling van de beroepspraktijk af met de studiecoach. Dit vindt plaats op de opleidingsmiddag.

Begeleiden en beoordelen van studenten

De instituutsopleider

- begeleidt de student op doelen; zie hiervoor bijlage 3 (bekwaamheidseisen)
- legt werkbezoeken afgestemd op de ontwikkeling van de student. Richtlijn: vier bezoeken. De bezoeken zijn ontwikkelingsgericht;
- legt bij de bezoeken het accent op de transfer theorie - praktijk en andersom;
- creëert een veilige leeromgeving en speelt in op verschillen tussen studenten;
- begeleidt de student bij de reflectie op handelen, concepten en beroepswaarden;
- heeft de regie bij beoordeling van de leer-/werkplek en laat zich hierin adviseren door de praktijkopleider.

Contact leer-/werkplek

De instituutsopleider

- werkt op een effectieve wijze samen met collega's op de leer-/werkplek;
- is aanspreekpersoon voor de praktijkopleider, collega's en met de leer/-werkplek als geheel;
- voert minimaal drie keer per jaar met de praktijkopleider een gesprek over het werkplekleren (gecombineerd met driehoeksgesprek)
  Gespreksonderwerpen kunnen zijn: begeleidingstaken, kwaliteit leer-/werkplek;
- werkt effectief mee aan de kwaliteit van de organisatie.

Contact studiecoach

De instituutsopleider

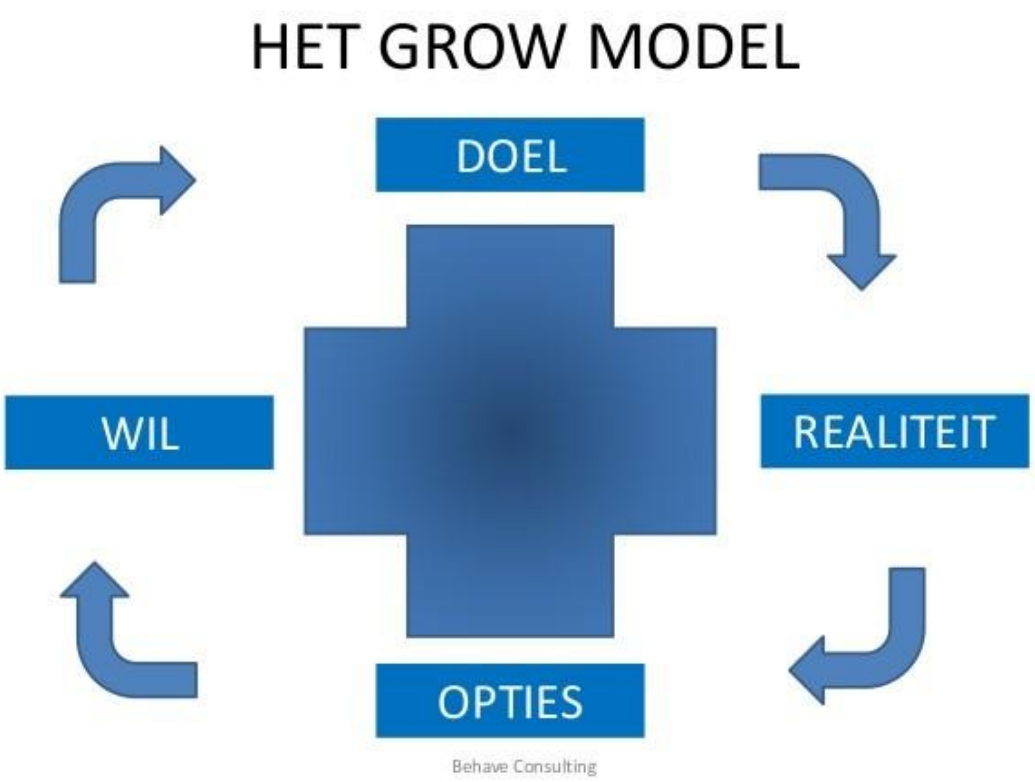
- stemt de voortgang van de student af met de studiecoach, in elk geval voorafgaand aan de studievoortgangsvergadering;
- verwerkt de voortgang van werkplekleren en de beoordeling van werkplekleren in Brightspace en Bison, zodat de studiecoach schriftelijk op de hoogte is.

De praktijkopleider (PO)

De PO werkt vanuit de visie dat leren wordt gezien als een actief en constructief proces. De PO:

- draagt zorg voor opleiden op de leerwerkplek en denkt mee in de ontwikkeling van het curriculum tijdens opleidersmiddagen;
- stemt met de student wederzijdse verwachtingen af;
- brengt groepsbezoeken bij de student en bespreekt hierin de voortgang van de kwaliteit van het werken in de groep;
- voert begeleidings-/coachingsgesprekken met de student;
- is medeverantwoordelijk voor de beoordeling van het werkplekleren en het beoordelen van beroepsproducten die uitgevoerd zijn op de leer-/werkplek;
- organiseert en begeleidt intervisie (wanneer er meer studenten op de leer-/werkplek zijn);
- begeleidt studenten tijdens het samenwerkend leren buiten de groep;
- begeleidt studenten met betrekking tot werkplekspecifieke indicatoren/doelen binnen opdrachten;
- voert voortgangsgesprekken over het werkplekleren op de hogeschool;
- organiseert groepsbezoeken en begeleidings-/coachingsgesprekken;
- zorgt voor theoretische verdieping rond de beroepsproducten en woont de opleidersmiddagen bi (vier keer per jaar);
- communiceert met de verschillende geledingen binnen de organisatie.

Begeleiding van werkplekleren

Begeleiding

Essentieel is dat in het begeleiden van de student sprake is van een procesbeoordeling. Dit betekent dat de ontwikkeling van de student meegenomen wordt bij het uitspreken van een beoordeling. Uiteraard worden daarbij de geformuleerde bekwaamheidseisen met de daarbij behorende indicatoren van het werkplekleren (zie bijlage 3) als uitgangspunt genomen.

Centraal in de begeleiding staat de coachingscyclus. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het GROW-model. Dit model komt structureel terug in de lessen professionele ontwikkeling op de opleiding.

Doel

- samen met de praktijkopleider worden de kwartieldoelen en de vormgeving van het beroepsproduct besproken;
- de student formuleert hierbij concrete SMART-leerdoelen voor het komende kwartiel;
- praktijkopleider en student bespreken of doelen realistisch en haalbaar zijn;
- student formuleert haar eigen leerdoelen hierbij m.b.t. professionele ontwikkeling.

Realiteit

- De student voert activiteiten uit waarin de doelen zichtbaar zijn;
- De praktijkopleider legt groepsbezoeken af en bespreekt op basis van de leerdoelen de kwaliteit van de observaties;

- De praktijkopleider voert een coachend gesprek met de student; bespreekt wat goed gaat en wat ontwikkelpunten zijn. Uitgangspunt hierbij is dat de student hierin zelf initiatief neemt en waar nodig daarin ondersteund wordt door de praktijkopleider. De praktijkopleider stelt vooral vragen om studenten te ondersteunen in de reflectie op het professionele handelen.

Opties

- Student en praktijkopleider voeren een ontwikkelingsgericht gesprek over de voortgang in de ontwikkeling en de acties die hierbij ingezet zullen worden (welke mogelijkheden zijn er, wat zou je kunnen doen, hoe zou je het anders kunnen doen, welke ondersteuning zou je daarbij willen, etc.)

Wil (actie)

- Student en praktijkopleider bespreken samen de acties en de planning hiervan (wat ga je concreet doen, hoe beantwoord dit aan je doelen, hoe maak je gebruik van je kwaliteiten, hoe ga je om met hindernissen, welke hulp heb je nodig).

Een volgend coachingsgesprek start altijd met een terugblik en reflectie op de acties die zijn ondernomen.

Beoordelingsformulieren

Op het werkplekevaluatieformulier worden de bekwaamheidseisen geëvalueerd aan de hand van indicatoren. Per bekwaamheidseis zijn er indicatoren per fase vastgesteld. De bekwaamheidseisen zijn opgenomen in bijlage 3. De beoordeling van het werkplekleren aan de hand van het werkplekevaluatieformulier bestaat per half jaar uit twee delen:

Deel 1: formatieve toetsing

Halverwege het semester (per kwartiel) wordt het werkplekevaluatieformulier ingevuld door de student. Dit formulier en de werkwijze (workflow) van het werkplekleren is te vinden in Brightspace. De student deelt dit met de praktijkopleider. Het ingevulde formulier wordt besproken met de praktijkopleider en instituutsopleider in het driehoeksgesprek. Dit gesprek draait om het expliciteren van de relatie tussen theorie en praktijk en van activiteiten naar bekwaamheidseisen. Dit leidt tot het formuleren van aandachtspunten en leerdoelen voor de daarop volgende periode. Het eigen leren van de student staat centraal.

Deel 2: summatieve evaluatie

Aan het einde van ieder semester vindt de summatieve evaluatie van werkplekleren plaats. Hiervoor vullen zowel de student als de praktijkopleider onafhankelijk van elkaar het werkplekevaluatieformulier in. De beide formulieren worden met elkaar vergeleken en op basis van het driehoeksgesprek dat daarover plaatsvindt, bepaalt de instituutsopleider de beoordeling van het werkplekleren. Tevens worden naar aanleiding van het gesprek leerdoelen bepaald voor de volgende periode. Een weergave van dit gesprek wordt door de student teruggekoppeld aan zijn/haar studiecoach in het portfolio-/ voortgangsgesprek. Na het driehoeksgesprek levert de student de eindbeoordeling en een reflectie op het gesprek in. De instituutsopleider kent daarna de beoordeling in Brightspace en Bison toe. De instructie voor de workflow en de beoordeling zijn te vinden in Brightspace. De student deelt deze met de praktijkopleider.

Cyclus voor deeltijd per studiejaar

- In kwartiel 1 driehoeksgesprek op basis van formatieve evaluatie WPL A of C
- In kwartiel 2 driehoeksgesprek op basis van summatieve evaluatie WPL A of C
- In kwartiel 3 facultatief driehoeksgesprek op basis van formatieve evaluatie WPL B of D
- In kwartiel 4 driehoeksgesprek op basis van summatieve evaluatie WPL B of D

Cyclus voor voltijd per studiejaar

- In kwartiel 1 driehoeksgesprek (incl. kennnismaking) op basis van formatieve evaluatie WPL A of C
- In kwartiel 2 kijkbezoek en driehoeksgesprek op basis van summatieve evaluatie WPL A of C
- In kwartiel 3 kijkbezoek en driehoeksgesprek op basis van formatieve evaluatie WPL B of D
- In kwartiel 4 driehoeksgesprek op basis van summatieve evaluatie WPL B of D

De intentie van het kijkbezoek is om ongeveer een kwartier mee te kijken in het werk van de student. Dit meekijken wordt niet meegenomen in de beoordeling van het werkplekleren, maar is vooral aanleiding voor een verdiepend gesprek.

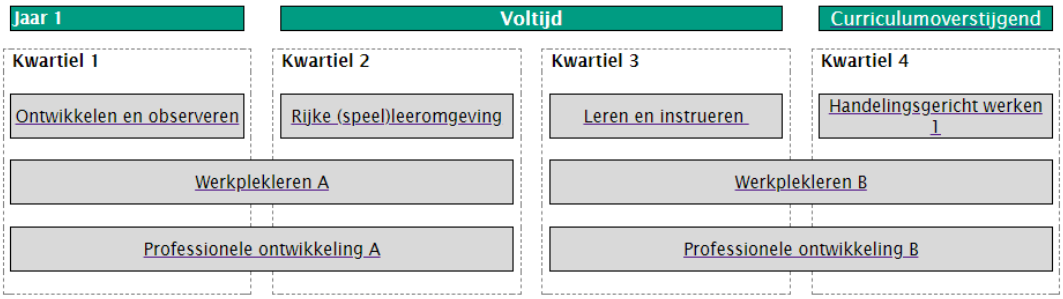
Bijlagen

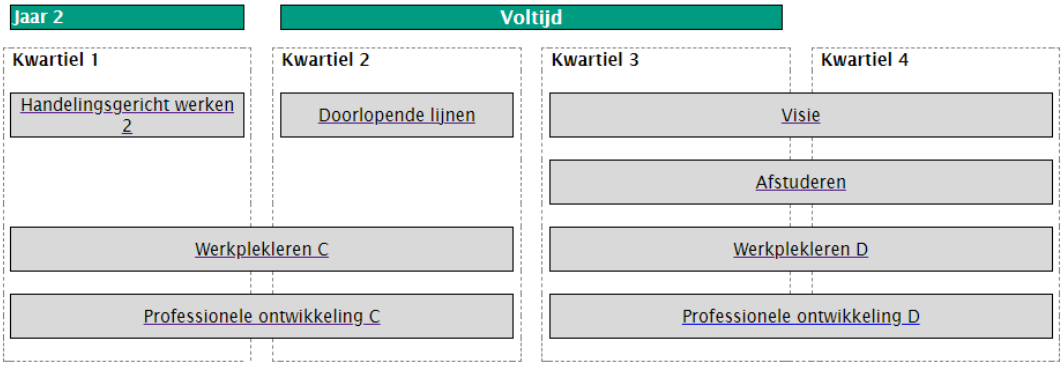
Bijlage 1 Jaarindeling 2026-2027

Week	Ad PEP 1	Ad PEP 2	Stage/ bijzonderheden
week 5.6	introductieweek		
week 1.1	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*start werkplekleren deeltijd leerjaar 1 en 2, start werkplekleren voltijd leerjaar 2*
week 1.2	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 1.3	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*start werkplekleren voltijd leerjaar 1*
week 1.4	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*uitloop start werkplekleren leerjaar 1*
week 1.5	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 1.6	stageweek	stageweek	*alleen voltijd*
	herfstvakantie	herfstvakantie	*student gaat mee met vakantie organisatie WPL*
week 1.7	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 1.8	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*formatieve evaluatie WPL A/C + inleveren beroepsproducten*
week 1.9	toetsweek: tentamens	toetsweek: tentamens	*in overleg in week 1.9 deels stage (afgestemd op leertijd van student voor tentamens)*
week 2.1	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 2.2	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 2.3	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 2.4	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 2.5	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*herkansing werkstukken*
week 2.6	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
	kerstvakantie	kerstvakantie	
	kerstvakantie	kerstvakantie	
week 2.7	stageweek	stageweek	*herkansing 1.1 kennistoetsen*
week 2.8	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*summatieve evaluatie WPL A/C*
week 2.9	toetsweek: inleveren werkstukk	internationalisering	
week 2.10	toetsweek: tentamens	toetsweek: tentamens en inleveren werk	*in overleg in week 2.9 en 2.10 deels stage (afgestemd op leertijd van student voor tentamens)*
week 3.1	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 3.2	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 3.3	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie	*student gaat mee met vakantie stage-organisatie*
week 3.4	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 3.5	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*inleveren herkansing werkstukken*
week 3.6	stageweek	stageweek	
			herkansing 1.2 kennistoetsen
week 3.7	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*26/3 Goede Vrijdag*
week 3.8	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*29/3 Tweede Paasdag*
week 3.9	toetsweek: inleveren werkstukk	toetsweek: inleveren werkstukken	*Formatieve evaluatie WPL B/D*
week 3.10	toetsweek: tentamens	toetsweek: tentamens	*in overleg in week 3.9 en 3.10 deels stage (afgestemd op leertijd van student voor tentamens)*
week 4.1	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
	meivakantie	meivakantie	*27/4 Koningsdag*
			3/5 en 4/5 roostervrij (geen lessen)
	onderwijsvrij	onderwijsvrij	*5/5 Bevrijdingsdag, 6/5 Hemelvaart, 7/5 verplicht vrij*
week 4.2	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 4.3	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*17/5 Tweede Pinksterdag*
week 4.4	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 4.5	stage- en lesweek	stage- en lesweek	*inleveren herkansing werkstukken*
week 4.6	stage- en lesweek	stage- en lesweek	
week 4.7	toetsweek: inleveren werkstukk	toetsweek: inleveren werkstukken	
week 4.8	nakijkweek	nakijkweek	*summatieve evaluatie WPL B/D*
week 4.9	nakijkweek	nakijkweek	
week 4.10	toetsweek herkansingen	toetsweek herkansingen	
			stage loopt door tot de zomervakantie van de hogeschool (tenzij anders afgesproken tussen
week 4.11	nakijkweek	nakijkweek	*student en stage-organisatie)*
week 4.12	voorbereidingsweek, studievoc	diplomering + voorbereidingsweek	
week 5.1	Zomervakantie	Zomervakantie	

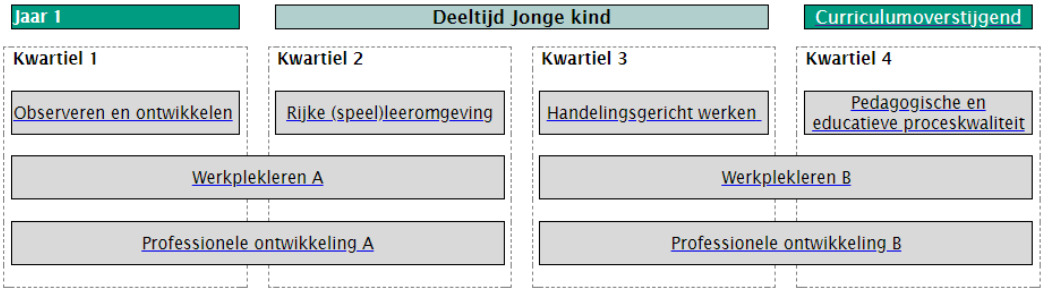
Bijlage 2 Curriculumoverzichten

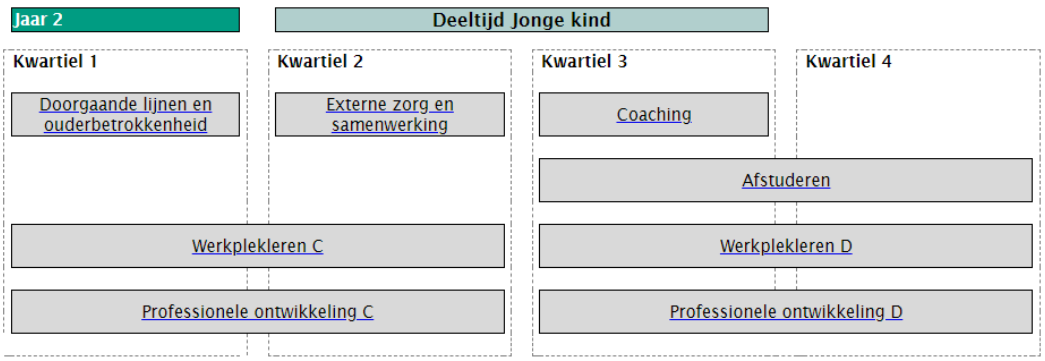
Voltijd

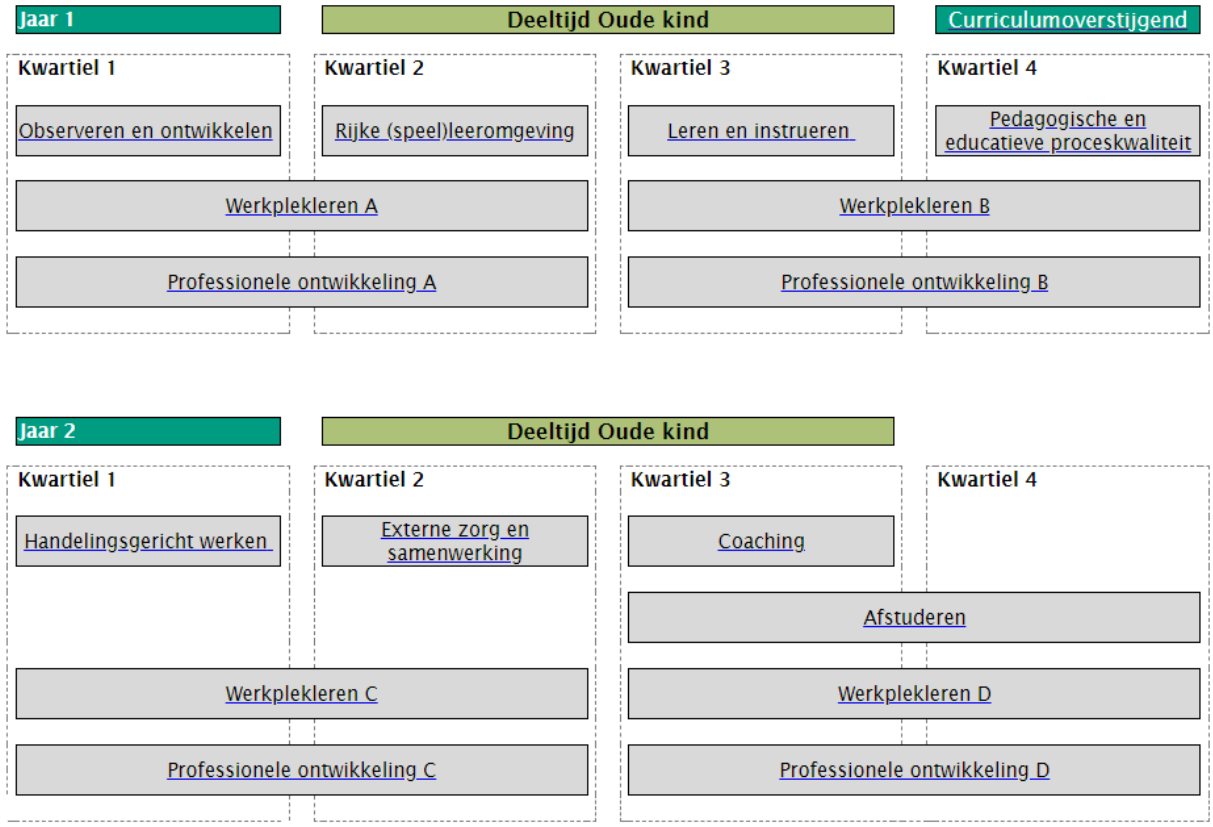

Deeltijd jonge kind

Deeltijd oude kind

Bijlage 3 Bekwaamheidseisen

Pedagogisch bekwaam

1. Het realiseren van een stimulerend en positief groepsklimaat dat een bijdrage levert aan het welbevinden en de actieve betrokkenheid van kinderen.
   De pedagogisch educatief professional geeft begeleiding aan kinderen. Zij schept daarbij een vriendelijk, veilig en positief groepsklimaat waarin kinderen betrokken zijn en er sprake is van een hoge mate van emotioneel welbevinden.

Werkplekleren A Indicatoren:	Werkplekleren B Indicatoren van A+:	Werkplekleren C Indicatoren van B+	Werkplekleren D Indicatoren C+:
Toont voorbeeldgedrag	Toont voorbeeldgedrag in de interactie en de omgang met kinderen	Geeft (mede) vorm aan een doorgaande lijn.	
Heeft oog voor de basisbehoeften (relatie, competentie, autonomie) van kinderen	Geeft op een uitnodigende en coöperatieve manier begeleiding aan kinderen	Anticipeert op individuele behoeften van kinderen	
Stimuleert en ondersteunt de kinderen bij het deelnemen aan activiteiten in de groep	Stemt in de communicatie af op diversiteit en eigenheid van kinderen	Houdt in zijn handelen rekening met sociale en culturele diversiteit en de betekenis hiervan in de opvoeding	
Stimuleert positieve emoties en (onderlinge) betrokkenheid	Ondersteunt kinderen en creëert voorwaarden voor de regulering van gedrag en de ontwikkeling van executieve functies		
Reageert sensitief en responsief	Is sensitief en responsief en stemt af op sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften van kinderen		
Creëert voorwaarden voor samenspel/-werken en ontwikkeling van zelfstandigheid, passend bij de ontwikkelingsfase van de kinderen	Stimuleert de zone van naaste ontwikkeling van ieder kind		

2. Interactie en ondersteuning van kinderen
   De pedagogisch educatief professional ondersteunt vanuit de uitgangspunten van handelingsgericht werken en op basis van deze cyclus de kinderen bij hun pedagogische ondersteuningsbehoeften.

Werkplekleren A Indicatoren:	Werkplekleren B Indicatoren van A+:	Werkplekleren C Indicatoren van B+:	Werkplekleren D Indicatoren C+:
Observeert en signaleert de brede ontwikkeling van kinderen	Analyseert observatie- en toetsgegevens t.a.v. de brede ontwikkeling	Begeleidt oplossingsgericht en coacht kinderen	
Begeleidt kinderen tijdens activiteiten door gerichte interactie en interventies	Formuleert doelen en plant (vervolg)aanbod op basis van verkregen analyses	Handelt preventief en curatief in het omgaan met	

		kinderen met risico's in hun ontwikkeling	
Geeft positieve en ondersteunende feedback	Biedt passende ondersteuning, afgestemd op de ontwikkelings-/ondersteuningsbehoeften van de kinderen zonder het doel uit het oog te verliezen	Daagt kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong of -achterstand uit en biedt hen passende ondersteuning	
Stemt af op verschillende ondersteuningsbehoeften	Documenteert en evalueert activiteiten voor de groep of het individuele kind t.a.v. de brede ontwikkeling	Past haar handelen aan op kind-, gezins- en omgevingskenmerken in relatie tot de ontwikkeling van kinderen (transactioneel denken)	
Biedt ruimte voor initiatief van kinderen en stimuleert eigenaarschap	Ondersteunt en stimuleert in interacties de autonomie en zelfsturing van kinderen	Past spel toe in het dagelijks aanbod	
Past verschillende rollen in (spel)begeleiding toe	Biedt ruimte aan initiatieven van kinderen en daagt hen uit tot meedenken en (spel)ontwikkeling		
	Past verschillende feedbackvormen (scaffolding, feedbacklus) toe		

Vakdidactisch bekwaam

De pedagogisch educatief professional zorgt voor een rijke leeromgeving vanuit het besef dat dit een essentiële bijdrage levert aan de ontwikkeling van kinderen. Hij kan de inhoud leerbaar maken voor de kinderen op basis van theorie.
Hij creëert van een ontwikkelingsgerichte en stimulerende leeromgeving waarin educatieve activiteiten in samenhang vormgegeven worden, spel een expliciete plek heeft en waarbij handelingsgericht gewerkt wordt aan educatieve doelen.
Hij beheerst de inhoud van de educatieve activiteiten grondig, staat boven deze stof en heeft kennis van doorlopende lijnen en de samenhang tussen domeinen.

Werkplekleren A Indicatoren:	Werkplekleren B Indicatoren van A+:	Werkplekleren C Indicatoren van B+:	Werkplekleren D Indicatoren C+:
Creëert voorwaarden voor een aantrekkelijke en rijke leeromgeving vanuit doelen en ontwikkelingslijnen	Hanteert verschillende feedbackvormen en begeleidingstechnieken om de ontwikkeling te verdiepen en stimuleren	Biedt individuele kinderen met (specifieke) ontwikkelingsbehoeften passende en doordachte ondersteuning, gericht op actieve betrokkenheid, en biedt gerichte activiteiten aan om de ontwikkeling te ondersteunen	
Plant en richt samenhangende, betekenisvolle en educatieve activiteiten in die de ontwikkeling stimuleren en ondersteunen	Stimuleert en ondersteunt concept- en begripsontwikkeling door het toepassen van scaffoldingsvaardigheden	Creëert voorwaarden voor ontwikkelings- en handelingsgericht werken in een groep	

Realiseert een rijke (speel)leeromgeving waarin kinderen initiatief kunnen nemen en uitdaging ervaren	Formuleert doelen en plant (vervolg)aanbod op basis van analyses over de voortgang	Werkt ontwikkelings- en handelingsgericht aan de doelen en leerlijnen van de verschillende domeinen en creëert hierin een optimale samenhang	

Signaleert de ontwikkeling van kinderen in de verschillende ontwikkelingsdomeinen (te weten: taal, motoriek, sociaal-emotionele ontwikkeling, gecijferdheid, creatieve expressie en oriëntatie op jezelf en de wereld)	Creëert activiteitenprogramma voor de eigen groep	Begrijpt observatie- en toetsgegevens van kinderen in de verschillende domeinen	
Realiseert activiteiten die de aandacht van de kinderen vangen en vasthouden en waarbij ze actief betrokken zijn	Biedt/ hanteert rijke taal in verschillende activiteiten	Draagt actief bij aan effectieve leertijd van kinderen	
Heeft kennis van de ontwikkeling van kinderen	Plant en richt samenhangende, betekenisvolle en passende educatieve activiteiten in		
Heeft kennis van het documenteren van de ontwikkeling van kinderen	Werkt op basis van een verantwoorde keuze met (digitale) materialen en middelen		
Creëert voorwaarden voor een aantrekkelijke en rijke leeromgeving	Stimuleert kinderen tot inhoudelijke interactie en creatief en probleemoplossend denken		
	Hanteert verschillende didactische modellen		

Organisatorisch bekwaam

De pedagogisch educatief professional zorgt voor een goede organisatie en uitvoering van activiteiten, benut terloopse momenten en monitort de uitvoering.

Werkplekleren A Indicatoren:	Werkplekleren B Indicatoren van A+:	Werkplekleren C Indicatoren van B+:	Werkplekleren D Indicatoren C+:
Herkent terloopse leermomenten	Gaat in op terloopse leermomenten	Benut terloopse momenten effectief en benoemt leereffect bij kinderen	
Organiseert (speel)werkactiviteiten met een doel voor kleine groepen	Stelt een activiteitenaanbod op voor de groep en voor collega's passend bij de visie en werkwijze van de organisatie	Plant een activiteitencyclus over een periode van 4 tot 6 weken	

Zorgt voor overzicht en orde tijdens (speel)werkactiviteiten	Draagt zorg voor de planning, coördinatie, uitvoering en evaluatie van educatieve activiteiten	Hanteert de cyclus van handelingsgericht werken	
Houdt op afgesproken momenten overzicht over de groep	Hanteert de cyclus van handelingsgericht werken		
Draagt zorgt voor planning, coördinatie, uitvoering en evaluatie van educatieve activiteiten			
Stelt een planning op voor zichzelf voor het functioneren in de groep			
Monitort en bewaakt de uitvoering van het eigen aanbod met collega's			
Toont flexibiliteit in het omgaan met het geplande aanbod als gevolg van veranderingen in context/ omstandigheden			

Brede professionele basis

1. De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan een goede onderlinge samenwerking en aan het goed functioneren van de organisatie

Werkplekleren A Indicatoren:	Werkplekleren B Indicatoren van A+:	Werkplekleren C Indicatoren van B+:	Werkplekleren D Indicatoren C+:
Geeft vorm aan het pedagogisch klimaat in de groep	Geeft vorm aan het pedagogisch klimaat in de groep in relatie tot het pedagogisch beleid van de organisatie	Coacht en begeleidt collega's en/of kinderen voor meerdere ontwikkelingsdoelen	Zet samen met de naaste collega's verander- en verbeterprocessen in gang, vanuit een lerende en experimenterende cultuur
Communiceert met collega's over de ontwikkeling van kinderen	Bespreekt kindgegevens met collega's	Stemt met collega's af over beleid t.a.v. ouderbetrokkenheid gericht op de pedagogische uitgangspunten	Coacht collega's en/of kinderen middels een plan
Vraagt advies over de organisatie en planning van het werk	Neemt initiatief tot overleg over de organisatie en planning van het werk		Verdiept zich in de visie en werkwijze van de organisatie en laat dit zien in haar eigen handelen
Werkt constructief samen met naaste collega's	Verdiept zich in de visie en werkwijze van de organisatie		
	Coacht en begeleidt collega's en/of kinderen voor één ontwikkelingsdoel		

2. De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan ouderbetrokkenheid en een goede samenwerking met externe relaties van de organisatie die medeverantwoordelijk zijn en/of betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen

Werkplekleren A Indicatoren:	Werkplekleren B Indicatoren van A+:	Werkplekleren C Indicatoren van B+:	Werkplekleren D Indicatoren C+:

Communiceert op positieve wijze met ouders	Levert een bijdrage in het adviseren van ouders en (mede)opvoeders over opvoeding en ontwikkeling	Betrekt ouders actief vanuit educatief partnerschap bij de ontwikkeling van hun kind	Levert een bijdrage aan het versterken van doorgaande lijnen met externen
Onderhoudt informele contacten met de ouders (zichtbaar zijn en onder andere door de inzet van ICT)		Communiceert op professionele wijze met ouders in formele gesprekken m.b.t. de ontwikkeling van het kind	Participeert in de sociaal-culturele context van de omgeving van de organisatie
Ondersteunt bij activiteiten binnen en buiten de organisatie		Neemt deel aan overleggen met externe relaties	Stemt haar pedagogisch handelen af met andere betrokken professionals
		Werkt planmatig aan kwaliteitszorg binnen de organisatie	Reflecteert op de eigen rol als pedagogisch educatief professional in de organisatie

3. De pedagogisch educatief professional reflecteert op de eigen professionele ontwikkeling en voelt zich hiervoor verantwoordelijk.
   Zij is een autonome professional, die het verbeteren van de eigen praktijk op zich neemt op basis van systematische analyse. Op basis van theorie analyseert en interpreteert de professional gegevens uit de eigen praktijk en vertaalt dit naar concrete acties.

Werkplekleren A Indicatoren:	Werkplekleren B Indicatoren van A+:	Werkplekleren C Indicatoren van B+:	Werkplekleren D Indicatoren C+:
Werkt planmatig aan de eigen ontwikkeling van bekwaamheden op basis van reflectie (op basis van overtuigingen, theorie en praktisch handelen)	Benoemt een probleemstelling uit de eigen praktijk en relateert deze aan de theorie	Reflecteert op de eigen bijdrage in haar werk	Maakt bij een onderzoeksvraag een eenvoudige onderzoeksopzet m.b.t. actieonderzoek
Vraagt feedback aan betrokkenen in de omgeving over het eigen functioneren	Houdt zijn eigen vakkennis actueel en neemt initiatief in het ontdekken en wegwerken van deficiënties	Reflecteert kritisch op de betekenis van kwaliteitszorg en beleid binnen de organisatie	Plant een onderzoekscyclus over een periode van 4 tot 6 maanden
Benoemt eigen normen, waarden en opvattingen		Herkent en benoemt onderzoeksvragen uit een probleemstelling of een te optimaliseren situatie	Voert planmatig actieonderzoek uit
Laat een kritische houding zien ten aanzien van de eigen ontwikkeling		Verdiept zich theoretisch in een onderzoeksvraag en heeft daarbij oog voor de behoeften in de praktijk	
Werkt evidence informed aan eigen handelen.			

Bijlage 4 Voorwaarden en overeenkomst werkplekleren Ad PEP voltijd

Een stageplek voor een voltijdstudent Ad PEP dient aan een aantal voorwaarden te voldoen. De organisatie draagt er zorg voor dat:

- de student boventallig ingezet wordt voor minimaal 16 uur, waarbij de student gangbare taken uitvoert en zich houdt aan de werktijden van de organisatie
- de student een aantal weken een gehele week stage kan lopen (zie jaarindeling voor exacte weken)
- de student in en/of buiten de groep taken en opdrachten kan uitvoeren binnen dezelfde locatie
- de student de gelegenheid heeft om te werken aan de doelen en inhouden van de opleiding, waarbij een inwerkperiode geldt van ongeveer zes weken waarin de student kan werken als onderwijsassistent of pedagogisch medewerker
- de student minimaal één studiejaar kan werken en leren (in samenspraak zou dit eventueel uitgebreid kunnen worden met het tweede studiejaar)
- adequate ondersteuning geboden wordt van een praktijkopleider die minimaal hbo-opgeleid is
    - dat kan een leerkracht zijn, maar ook een ib'er, rt'er, directeur, pedagogisch coach, locatiemanager, etc.
    - de praktijkopleider komt twee keer een woensdagmiddag van 15.00 tot 17.00 uur naar de opleidersmiddag
- bij aanvang van de stage wordt de stageovereenkomst bekrachtigd met handtekeningen van de stage-organistaie, de student en de instelling

Bijlage 5 Voorwaarden en overeenkomst werkplekleren Ad PEP deeltijd

De werk-/ of stageplek van de student dient aan een aantal voorwaarden de voldoen:

- De student moet minimaal 16 uur per week ingezet kunnen worden in de rol van PEP. Dit kunnen zowel uren op de groep betreffen als uren waarin er extra taken uitgevoerd kunnen worden.
- De student werkt of loopt stage (grotendeels) op eenzelfde locatie/groep.
- De organisatie biedt de student de gelegenheid om aan de doelen en inhouden van de opleiding te werken en biedt de student middelen/ondersteuning die hiervoor nodig zijn (denk aan tijd, overlegmomenten e.d.).
- De praktijkopleider (begeleider van student op de leer-/werkplek) van de student is minimaal hbo-opgeleid. Eventueel kan een andere collega de dagelijks begeleider zijn. De begeleiding moet in dit geval minimaal één keer per maand live plaatsvinden. Daarnaast vindt er begeleiding op afstand plaats.
- De praktijkopleider is bereid om twee keer per jaar naar de opleidersmiddag te komen en heeft 40 uur op jaarbasis beschikbaar om de student te kunnen begeleiden. De opleidingsmiddagen zijn op woensdag van 15.00u tot 17.00u.
- De leer-/werkplek is bij voorkeur voor twee jaar, maar minimaal voor één jaar.
- Bij aanvang van het werkplekleren wordt de werkplekovereenkomst nogmaals bekrachtigd waarin de handtekening van begeleider vanuit de opleiding (instituutsopleider) toegevoegd wordt.
- De student werkt grotendeels op de groep en voert daar alle gangbare taken uit. De student houdt zich aan de op de werkplek gehanteerde werktijden en werkt daarbij aan de doelen die gesteld worden vanuit de opleiding.
- Studenten die stagelopen werken de eerste zes weken als pedagogisch medewerker/ onderwijsassistent op de groep. Na deze inwerkperiode gaat de student werken aan de bekwaamheidseisen met bijbehorende indicatoren gericht op de rol van pedagogisch educatief professional.

Bijlage 6 Overeenkomst werkplekleren Ad PEP deeltijd

Saxion Overeenkomst Werkplekleren deeltijd (2026-2027)
Student
naam:
huisadres:
postcode en woonplaats:
telefoon:
e-mail:
opleiding: Ad PEP
studierichting: deeltijd
verder te noemen: *de student*

Werkplek
naam:
adres:
postcode en vestigingsplaats:
postadres:
telefoon:
hierbij vertegenwoordigd door:
functie vertegenwoordiger: *praktijkopleider*
e-mail:
verder te noemen: *werkplek*

Saxion
Academie/opleiding
naam: Academie voor Pedagogiek en Onderwijs, Ad PEP
adres: Handelskade 75 | Van Galenstraat 20
postcode en vestigingsplaats: 7417 DH Deventer | 7511 JL Enschede
telefoon: 088 - 019 88 88
hierbij vertegenwoordigd door:
functie vertegenwoordiger: *instituutsopleider*
e-mail:
verder te noemen: *Saxion*

De ondergetekenden nemen in aanmerking dat:

- op grond van de door de Ad PEP samen met het werkveld gehanteerde curriculum het ‘werkplekleren’ deel uitmaakt van het onderwijsprogramma;
- de student een opleiding volgt bij de Ad PEP en werkplekleren kan doen bij een werkplek, die bereid is de student daartoe in de gelegenheid te stellen;
- de door de student te verrichten activiteiten in de eerste plaats een leerfunctie dienen te hebben;
- afwijkingen van deze standaardovereenkomst nauwkeurig omschreven dienen te zijn in Artikel 6.2;
- dat de werkplek en Saxion ervoor zorgen dat de student taken en verantwoordelijkheden krijgt opgedragen in overeenstemming met het bekwaamheidsniveau van de student en de onderwijsdoelstellingen passend bij werkplekleren;
- dat deze overeenkomst geen arbeidsovereenkomst is in de zin van artikel 7:610 Burgerlijk Wetboek en ook niet als zodanig is bedoeld;

Ondergetekenden verklaren te zijn overeengekomen:

Artikel 1 Werkplekafspraken

1. de werkplek stelt de student in de gelegenheid praktische ervaring/werkplekleren op te doen. De periode werkplekleren begint op …… en eindigt uiterlijk in week 4.12. Het werkplekleren stopt alleen eerder wanneer de stage-organisatie eerder sluit of wanneer student en praktijkopleider hierover overeenstemming bereiken.
2. de door de werkplek aan de student op te verrichten werkzaamheden worden zodanig gekozen dat deze een duidelijke onderwijsleerfunctie hebben voor de student en anderzijds de doelen van de werkplek kunnen dienen.
3. de werkplek draagt er zorg voor dat aard en niveau van de werkzaamheden in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de Ad PEP.
4. de verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden binnen of buiten de groep, vallen onder supervisie van de praktijkopleider binnen de werkplek.
5. de praktijkopleider en instituutsopleider van de Ad PEP zijn belast met de voorbereiding, begeleiding, beoordeling en evaluatie van de stage.
6. de student heeft recht op vakantie- en verlofdagen conform de bij de werkplek geldende regels.
7. het opnemen van bijzonder verlof is alleen mogelijk met instemming van de praktijkopleider.
8. de student neemt alle regelingen, waaronder gedragscodes, van de werkplek in acht.
9. de student en de werkplek maken, los van deze overeenkomst, afspraken over arbeidsbeloning.
10. aanspraak op een reis- en/of onkostenvergoeding bestaat alleen indien de student dit met de werkplek is overeengekomen.
11. de werkplek zorgt ervoor dat de student de noodzakelijke faciliteiten krijgt om zijn taken uit te voeren en de doelstellingen te bereiken.
12. de student verplicht zich geheim te houden al hetgeen hem tijdens werkplekleren onder geheimhouding wordt toevertrouwd of waarvan hij de vertrouwelijkheid behoort te begrijpen. Voor zover informatie vertrouwelijk is, maar essentieel is voor de beoordeling van de stage, wordt door de werkplek inzage gegeven aan Saxion onder de conditie van geheimhouding.
13. de student is verplicht de binnen de werkplek in het belang van de orde, veiligheid en gezondheid gegeven regels, voorschriften en aanwijzingen in acht te nemen.
14. de student conformeert zich aan de regels van de werkplek in het kader van de privacybescherming, de Algemene Verordening Gegevenshantering (AVG).
15. het auteursrecht met betrekking tot de bereikte resultaten berust bij de student, tenzij anders schriftelijk is overeengekomen. De overige intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot de bereikte resultaten berusten bij de werkplek, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Zowel de student als Saxion mogen de resultaten gebruiken voor onderwijs- en onderzoeksdoeleinden zonder dat hiervoor toestemming van de werkplek is vereist.
16. dat de student aan het einde van een periode werkplekleren de gemaakte opdrachten ter beschikking stelt aan enerzijds Saxion en anderzijds de werkplek;
17. dat de eisen waaraan de opdrachten moet voldoen bij student en de werkplek bekend zijn.

Artikel 2 sociale bescherming/verzekering ten behoeve van stages

1. de werkplek zal de student beschermen tegen elke vorm van intimidatie of discriminatie op de werkplek. Het beginsel van gelijke rechten zal altijd voorrang hebben.
2. overeenkomstig artikel 7:658 lid 4 Burgerlijk Wetboek is de werkplek aansprakelijk voor letsel of schade, die de student mocht lijden tijdens het werkplekleren.
3. Saxion heeft ten behoeve van de student een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Daarnaast zal de student zelf zorgdragen voor het afsluiten van een Aansprakelijkheidsverzekering voor Particulieren (AvP) en een ziektekostenverzekering.

Artikel 3 geschillen

Bij problemen tijdens het werkplekleren richt de student zich in de eerste plaats tot de praktijkopleider. Zowel de student als de praktijkopleider kan het probleem aan de instituutsopleider voorleggen. In overleg met de werkplek dient een oplossing voor het probleem gevonden te worden. Indien er sprake is van een geschil, dan zal de student de praktijkopleider van de stage-organisatie als eerste benaderen en daarna de instituutsopleider. Geen van de partijen zal zonder overleg met elkaar het werkplekleren voortijdig afbreken. Indien het geschil niet kan worden opgelost, zal het worden voorgelegd aan de teamleider. De teamleider zal zich inspannen om een voor alle partijen aanvaardbare oplossing te vinden.

Artikel 4 ziekteverzuim en bijzondere omstandigheden

1. voor ziek- en herstelmelding van ziekteverzuim dient de student zelf zorg te dragen, volgens de bij de werkplek geldende regels. De student zal tevens de praktijkopleider zo snel mogelijk van de ziek- en herstelmelding op de hoogte te stellen.
2. in het geval er sprake is van verzuim door andere omstandigheden dan ziekte, meldt de student dit zo snel mogelijk aan de praktijkopleider.
3. wanneer de student gedurende het werkplekleren bij de werkplek door ziekte en/of andere omstandigheden niet aan zijn verplichtingen heeft kunnen voldoen, zal in overleg tussen alle partijen bepaald worden hoe de student alsnog de stage met succes kan afronden, en/of verlenging noodzakelijk is.

Artikel 5 einde en beëindiging van de stage

1. de stage eindigt in elk geval:
   - na de periode als bedoeld in artikel 1 lid 1 van deze overeenkomst;
   - wanneer de studie van de student aan Saxion wordt beëindigd;
   - wanneer alle partijen instemmen met beëindiging van de stage;
   - bij het intrekken van bevoegdheid tot het geven van onderwijs, door de onderwijsinspectie, indien sprake is van een school;
2. de werkplek kan deze overeenkomst (tussentijds) beëindigen, nadat de student, de praktijkopleider en de instituutsopleider zijn gehoord:
   - wanneer de praktijkopleider vaststelt dat de student de regelingen van de werkplek of de aanwijzingen van de stagebegeleiding niet opvolgt;
   - wanneer de student de afspraken met betrekking tot geheimhouding als bedoeld in artikel 1 lid 12 van deze overeenkomst, niet naleeft;
   - wanneer de student zich zodanig gedraagt dat van de werkplek redelijkerwijs niet kan worden gevraagd de stage voort te zetten.

   De praktijkopleider stelt de instituutsopleider op de hoogte van elke beëindiging van de stage.
3. Saxion kan, al dan niet op verzoek van de student, deze overeenkomst (tussentijds) beëindigen, nadat de instituutsopleider, de student en de praktijkopleider zijn gehoord, wanneer Saxion vaststelt dat de werkplek niet voldoet aan de onderwijsdoelstellingen, dan wel van de student redelijkerwijs niet kan worden gevraagd werkplekleren voort te zetten. De instituutsopleider stelt de praktijkopleider op de hoogte van beëindiging van de stage.
4. De beëindiging van de overeenkomst doet reeds ontstane verplichtingen niet vervallen.

Artikel 6 Algemene bepalingen

1. de student is bij aanvang van de stage in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). De praktijkopleider kan de student vragen een VOG te overleggen. In dat geval is de student verplicht dit bewijs, dat te verkrijgen is bij de gemeente waar de student woonachtig is, te laten zien en een kopie aan te leveren.
2. afwijking van de artikelen van deze overeenkomst is slechts mogelijk bij nadere schriftelijke overeenkomst tussen de Saxion, de student en de werkplek.
3. op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Aldus overeengekomen en in drievoud opgemaakt en ondertekend d.d. …-…. 2025.
te .....

Handtekeningen:
de praktijkopleider namens de stageorganisatie:

……
en de instituutsopleider namens Saxion:

……
en de stagiair:

……

Bijlage 7 Overeenkomst werkplekleren Ad PEP voltijd

Saxion Overeenkomst Werkplekleren voltijd (2026-2027)
De Stichting Saxion, statutair gevestigd te Rijssen-Holten, in casu de Saxion Hogescholen gevestigdaan de Tromplaan 28, 7513 AB Enschede, aan de Handelskade 75, 7417 DH Deventer en aan deSpoorstraat 29, 7311 PE Apeldoorn, hierna te noemen Saxion, in deze vertegenwoordigd door:

Stagecoördinator (tekenbevoegd namens Saxion)
Saxion instituutsopleider (inhoudelijke begeleiding student):
Van de academie en opleiding: Academie voor Pedagogiek en Onderwijs, Ad PEP

En
Student (stagiair)
naam:
straat en huisnummer:
postcode en woonplaats:
geboortedatum:
privé e-mailadres:
mobiele nummer:

En
Stagebiedende organisatie (praktijkopleider)
naam:
straat en huisnummer:
postcode en woonplaats:
e-mailadres:
telefoonnummer stagebegeleider:
hierbij vertegenwoordigd door:

Saxion Hogeschool, student (stagiair) en stagebiedende organisatie worden hierna ook wel ieder afzonderlijk ‘partij’ genoemd en gezamenlijk ‘de partijen’.

Overwegende dat:

- op grond van de door de Ad PEP samen met het werkveld gehanteerde curriculum het ‘werkplekleren’ deel uitmaakt van het onderwijsprogramma;
- de stagiair een opleiding volgt bij de Ad PEP en stage kan lopen bij een stage-organisatie, die bereid is de stagiair daartoe in de gelegenheid te stellen;
- de door de stagiair te verrichten activiteiten in de eerste plaats een leerfunctie dienen te hebben;
- afwijkingen van deze standaardovereenkomst nauwkeurig omschreven dienen te zijn in Artikel 6.2;
- de stage-organisatie en Saxion ervoor zorgen dat de stagiair taken en verantwoordelijkheden krijgt opgedragen in overeenstemming met het bekwaamheidsniveau van de stagiair en de onderwijsdoelstellingen voor de stageperiode;
- deze overeenkomst geen arbeidsovereenkomst is in de zin van artikel 7:610 Burgerlijk Wetboek en ook niet als zodanig is bedoeld;

Ondergetekenden verklaren te zijn overeengekomen:

Artikel 1 Stageafspraken

2. de stage-organisatie stelt de stagiair in de gelegenheid praktische ervaring/werkplekleren op te doen. De stageperiode begint op …… en eindigt uiterlijk in week 4.12. De stage stopt alleen eerder wanneer de stage-organisatie eerder sluit of wanneer student en praktijkopleider hierover overeenstemming bereiken.
3. de door de stage-organisatie aan de stagiair op te verrichten werkzaamheden worden zodanig gekozen dat deze een duidelijke onderwijsleerfunctie hebben voor de stagiair en anderzijds de doelen van de stage-organisatie kunnen dienen.
4. de stage-organisatie draagt er zorg voor dat aard en niveau van de werkzaamheden in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de Ad PEP.
5. de verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden binnen of buiten de groep, vallen onder supervisie van de praktijkopleider binnen de stage-organisatie.
6. de praktijkopleider en instituutsopleider van de Ad PEP zijn belast met de voorbereiding, begeleiding, beoordeling en evaluatie van de stage.
7. de stagiair heeft recht op vakantie- en verlofdagen conform de bij de stage-organisatie geldende regels.
8. het opnemen van bijzonder verlof is alleen mogelijk met instemming van de praktijkopleider.
9. de stagiair neemt alle regelingen, waaronder gedragscodes, van de stage-organisatie in acht.
10. de student en de stage-organisatie maken, los van deze overeenkomst, afspraken over arbeidsbeloning.
11. aanspraak op een reis- en/of onkostenvergoeding bestaat alleen indien de stagiair dit met de stage-organisatie is overeengekomen.
12. de stage-organisatie zorgt ervoor dat de stagiair de noodzakelijke faciliteiten krijgt om zijn taken uit te voeren en de doelstellingen te bereiken.
13. de stagiair verplicht zich geheim te houden al hetgeen hem tijdens de stage onder geheimhouding wordt toevertrouwd of waarvan hij de vertrouwelijkheid behoort te begrijpen. Voor zover informatie vertrouwelijk is, maar essentieel is voor de beoordeling van de stage, wordt door de stage-organisatie inzage gegeven aan Saxion onder de conditie van geheimhouding.
14. de stagiair is verplicht de binnen de stage-organisatie in het belang van de orde, veiligheid en gezondheid gegeven regels, voorschriften en aanwijzingen in acht te nemen.
15. de stagiair conformeert zich aan de regels van de stage-organisatie in het kader van de privacybescherming, de Algemene Verordening Gegevenshantering (AVG).
16. het auteursrecht met betrekking tot de bereikte resultaten berust bij de stagiair, tenzij anders schriftelijk is overeengekomen. De overige intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot de bereikte resultaten berusten bij de stage-organisatie, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Zowel de stagiair als Saxion mogen de resultaten gebruiken voor onderwijs- en onderzoeksdoeleinden zonder dat hiervoor toestemming van de stage-organisatie is vereist.
17. dat de stagiair aan het einde van de stage de gemaakte opdrachten ter beschikking stelt aan enerzijds Saxion en anderzijds de stage-organisatie;
18. dat de eisen waaraan de opdrachten moet voldoen bij stagiair en de stage-organisatie bekend zijn.

Artikel 2 sociale bescherming/verzekering ten behoeve van stages

2. de stage-organisatie zal de stagiair beschermen tegen elke vorm van intimidatie of discriminatie op de werkplek. Het beginsel van gelijke rechten zal altijd voorrang hebben.
3. overeenkomstig artikel 7:658 lid 4 Burgerlijk Wetboek is de stage-organisatie aansprakelijk voor letsel of schade, die de stagiair mocht lijden tijdens de stage.
4. Saxion heeft ten behoeve van de stagiair een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Daarnaast zal de stagiair zelf zorgdragen voor het afsluiten van een Aansprakelijkheidsverzekering voor Particulieren (AvP) en een ziektekostenverzekering.

Artikel 3 geschillen

Bij problemen tijdens het werkplekleren richt de stagiair zich in de eerste plaats tot de praktijkopleider. Zowel de stagiair als de praktijkopleider kan het probleem aan de instituutsopleider voorleggen. In overleg met de stage-organisatie dient een oplossing voor het probleem gevonden te worden. Indien er sprake is van een geschil, dan zal de stagiair de praktijkopleider van de stage-organisatie als eerste benaderen en daarna de instituutsopleider. Geen van de partijen zal zonder overleg met elkaar het werkplekleren voortijdig afbreken. Indien het geschil niet kan worden opgelost, zal het worden voorgelegd aan de teamleider. De teamleider zal zich inspannen om een voor alle partijen aanvaardbare oplossing te vinden.

Artikel 4 ziekteverzuim en bijzondere omstandigheden

2. voor ziek- en herstelmelding van ziekteverzuim dient de stagiair zelf zorg te dragen, volgens de bij de stage-organisatie geldende regels. De stagiair zal tevens de praktijkopleider zo snel mogelijk van de ziek- en herstelmelding op de hoogte te stellen.
3. in het geval er sprake is van verzuim door andere omstandigheden dan ziekte, meldt de stagiair dit zo snel mogelijk aan de praktijkopleider.
4. wanneer de stagiair gedurende de stage bij de stage-organisatie door ziekte en/of andere omstandigheden niet aan zijn verplichtingen heeft kunnen voldoen, zal in overleg tussen alle partijen bepaald worden hoe de stagiair alsnog de stage met succes kan afronden en/of verlenging noodzakelijk is.

Artikel 5 einde en beëindiging van de stage

2. de stage eindigt in elk geval:
   - na de periode als bedoeld in artikel 1 lid 1 van deze overeenkomst;
   - wanneer de studie van de stagiair aan Saxion wordt beëindigd;
   - wanneer alle partijen instemmen met beëindiging van de stage;
   - bij het intrekken van bevoegdheid tot het geven van onderwijs, door de onderwijsinspectie, indien sprake is van een school;
3. de stage-organisatie kan deze overeenkomst (tussentijds) beëindigen, nadat de stagiair, de praktijkopleider en de instituutsopleider zijn gehoord:
   - wanneer de praktijkopleider vaststelt dat de stagiair de regelingen van de stage-organisatie of de aanwijzingen van de stagebegeleiding niet opvolgt;
   - wanneer de stagiair de afspraken met betrekking tot geheimhouding als bedoeld in artikel 1 lid 12 van deze overeenkomst, niet naleeft;
   - wanneer de stagiair zich zodanig gedraagt dat van de stage-organisatie redelijkerwijs niet kan worden gevraagd de stage voort te zetten.

   De praktijkopleider stelt de instituutsopleider op de hoogte van elke beëindiging van de stage.
4. Saxion kan, al dan niet op verzoek van de stagiair, deze overeenkomst (tussentijds) beëindigen, nadat de instituutsopleider, de stagiair en de praktijkopleider zijn gehoord, wanneer Saxion vaststelt dat de stage niet voldoet aan de onderwijsdoelstellingen, dan wel van de stagiair redelijkerwijs niet kan worden gevraagd de stage voort te zetten. De instituutsopleider stelt de praktijkopleider op de hoogte van beëindiging van de stage.
5. De beëindiging van de overeenkomst doet reeds ontstane verplichtingen niet vervallen.

Artikel 6 Algemene bepalingen

2. de stagiair is bij aanvang van de stage in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). De praktijkopleider kan de stagiair vragen een VOG te overleggen. In dat geval is de stagiair verplicht dit bewijs, dat te verkrijgen is bij de gemeente waar de stagiair woonachtig is, te laten zien en een kopie aan te leveren.
3. afwijking van de artikelen van deze overeenkomst is slechts mogelijk bij nadere schriftelijke overeenkomst tussen de Saxion, de stagiair en de stage-organisatie.
4. op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Aldus overeengekomen en in drievoud opgemaakt en ondertekend d.d. …-…. 2025.
te .....

Handtekeningen:
de praktijkopleider namens de stageorganisatie:

……
en de instituutsopleider namens Saxion:

……
en de stagiair:

……

Bijlage 8 Beroepsbeeld

Beroepsbeeld hbo'er in de kinderopvang
Het uitstroomprofiel expert educatief professional kinderopvang is gericht op de rol van een meewerkend voorman/kartrekker in de kinderopvang. De expert is vanuit kennis, overzicht en inzicht in staat om de kwaliteit en opbrengsten op basis van analyses op een planmatige wijze positief te beïnvloeden en weet vanuit een onderzoekende en creatieve houding samen met collega's een rijke speel-/leer omgeving te realiseren voor alle kinderen. Daarnaast kan zij op een ontwikkelingsgerichte wijze naaste collega's coachen en neemt zij initiatieven in samenwerking en communicatie met anderen in de organisatie. In de opleiding wordt de student daarnaast opgeleid tot pedagogisch coach en pedagogisch beleidsmedewerker.
De pedagogisch medewerker in de kinderopvang is gericht op het vormgeven van rijke educatieve activiteiten in de voorschool of naschoolse opvang. De PEP creëert ontwikkelingskansen vanuit verschillende ontwikkelingsdomeinen passend bij de ontwikkeling van ieder kind. Zicht hebben op doorgaande ontwikkelingslijnen en het creëren van een rijke speel-/ leeromgeving is essentieel.

Beroepsbeeld leraarondersteuner
De leraarondersteuner is gericht op het ondersteunen van de leraar in de vormgeving van onderwijs. Het goed kunnen uitvoeren van passend onderwijs en de ontwikkelingen naar een inclusieve opvoedingsomgeving vragen om een andere organisatie. Daarbij zijn meer handen in de groep gewenst van professionals die in staat zijn om specifieke hulp en ondersteuning te bieden aan kinderen met specifieke ontwikkelingsvragen, zicht hebben op de doorgaande ontwikkelingslijnen en mee kunnen denken en werken in het creëren van een rijke leeromgeving.
Daarnaast richt de leraarondersteuner zich specifiek ook op de talentontwikkeling van de kinderen vanuit een specifiek vakgebied of thema. Zij kan kinderen hierin betrekken en begeleiden vanuit eigenaarschap en biedt ruimte voor hun eigen initiatieven hierin. Zij is in staat om hiervoor een prikkelende en uitdagende omgeving te creëren waarin kinderen zich verder kunnen ontwikkelen vanuit hun eigen talenten. Zij kan dit zowel in een onderwijs setting als binnen een BSO realiseren. De samenwerking en communicatie met andere betrokkenen is hierin essentieel.

Bijlage 9 Richtlijnen voltijd stage Ad PEP leerjaar 1

In het eerste leerjaar van de Ad PEP ligt de focus op het handelen van de student met kinderen. Het overkoepelende doel draait erom dat de student de kinderen aanzet tot ontwikkeling en leren. In het werk dat de student doet op de twee dagen op de stage gaat het erom dat de student dus zo veel mogelijk werkt met kinderen. Dat kunnen individuele kinderen zijn of kleine groepen. Incidenteel kan dat in het onderwijs ook het overnemen van een hele groep zijn met name gefocust op de organisatorische bekwaamheid en de indicator 'overzicht over een hele groep houden op afgesproken momenten'.

Wat we van studenten vragen is dat zij in de loop van dit jaar steeds meer activiteiten met kinderen zelf ondernemen en daar zelf de regie op voeren. Dat betekent dus: zelf doelen opzetten passend bij de ontwikkelingslijnen, activiteiten daarbij ontwerpen die aansluiten bij de kinderen en de doelen evalueren en op basis daarvan nieuwe activiteiten ontwerpen. Eens per kwartiel krijgen studenten een beroepsproduct dat zij moeten uitvoeren vanuit de opleiding. Deze opdracht kan gespecificeerd worden op basis van de eigen context van de stage.

In fase A (semester 1) vragen we van studenten om de ontwikkeling van kinderen in kaart te kunnen brengen, daarop een analyse te kunnen uitvoeren en op basis daarvan activiteiten te ontwerpen. Dat wat de student doet, dient dus vooral daarop gefocust te zijn. Belangrijke activiteiten die de student dus doet op de stagedagen in fase A omvatten:

- Observeren van (groepjes) kinderen
- Educatieve activiteiten uitvoeren met groepjes kinderen (soms de hele groep)
  Deze activiteiten kunnen in eigen tijd voorbereid worden na vooroverleg met de betrokken collega's
  De activiteiten worden altijd ook nabesproken met de betrokken collega's, het liefst op dezelfde dag, maar in elk geval in dezelfde week
  Er is geen indicatie te geven over de hoeveelheid activiteiten en de grootte van de groepjes. Dit is namelijk onder andere afhankelijk van de leeftijd van de kinderen, de daarmee gepaard gaande concentratieboog, de tijdsduur dat kinderen er zijn (bij de opvang langer dan op school), de andere activiteiten die de student onderneemt en de manier van werken van de stage. Het zijn in elk geval meerdere activiteiten per dag, variërend van twee tot zes.
- Bijwonen van vergaderingen, voeren van gesprekken met begeleiders en/of collega's, reflecties schrijven, etc.

In fase B (semester 2) vragen we studenten om zich meer te richten op hun eigen rol en handelen in het leren en motiveren van kinderen en op handelingsgericht werken, waarbij ze toetsgegevens (kwalitatief en kwantitatief) gebruiken om plannen te maken voor individuele kinderen, kleine groepjes of wellicht een grotere groep. Tijdens de stagedagen zal een student daarom onder andere het volgende doen:

- Educatieve activiteiten uitvoeren waarbij de nadruk meer kan komen te liggen op hun eigen instructie en rol in het laten leren van kinderen
- In gesprek met deskundigen in de school over de ontwikkeling van specifieke kinderen en het zelf uitvoeren van observaties

Zelfstandig werken met kinderen aan de hand van zelf ontworpen plannen, die zijn afgestemd met de leerkracht/ PM'er/ etc.

Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase A

Pedagogisch bekwaam

- Het realiseren van een stimulerend en positief groepsklimaat dat een bijdrage levert aan het welbevinden en de actieve betrokkenheid van kinderen.
- De pedagogisch educatief professional geeft begeleiding aan kinderen. Zij schept daarbij een vriendelijk, veilig en positief groepsklimaat waarin kinderen betrokken zijn en er sprake is van een hoge mate van emotioneel welbevinden.

Indicator	Voorbeelden
Toont voorbeeldgedrag	is passend gekleed, is beleefd in de nabijheid van kinderen, geeft complimenten aan kinderen,
Heeft oog voor de basisbehoeften (relatie, competentie, autonomie) van kinderen	maakt oprecht contact met alle kinderen, bouwt een relatie op met kinderen waarmee de student werkt, heeft oog voor de kwaliteiten van kinderen, geeft kinderen keuzevrijheid bij activiteiten
Stimuleert en ondersteunt de kinderen bij het deelnemen aan activiteiten in de groep	heeft oog voor alle kinderen in een groep(je) waarmee de student werkt, verdeelt beurten (remt en stimuleert de juiste kinderen), geeft feedback over deelname in de groep, stelt open/ actieve vragen
Stimuleert positieve emoties en (onderlinge) betrokkenheid	geeft complimenten, bespreekt wat goed ging bij een activiteit, ziet en benoemt positieve interacties
Reageert sensitief en responsief	kent, herkent en benoemt emoties bij kinderen, reageert adequaat op emoties, blijft rustig
Creëert voorwaarden voor samenspel/-werken en ontwikkeling van zelfstandigheid, passend bij de ontwikkelingsfase van de kinderen	heeft nagedacht over samenspel/-werk bij de voorbereiding van een activiteit, benoemt verwachtingen hierin naar kinderen, hanteert verschillende groeperingsvormen, gebruikt coöperatieve werkvormen

- De pedagogisch educatief professional ondersteunt vanuit de uitgangspunten van handelingsgericht werken en op basis van deze cyclus de kinderen bij hun pedagogische ondersteuningsbehoeften.

Indicator	Voorbeelden
Observeert en signaleert de brede ontwikkeling van kinderen	observeert objectief, gebruikt waar mogelijk een instrument, analyseert bijzonderheden in de observaties t.a.v. verschillende ontwikkelingsdomeinen (bv. sociaal-emotioneel, taal, motoriek etc.) .
Begeleidt kinderen tijdens activiteiten door gerichte interactie en interventies	heeft activiteiten voorbereid, maakt zelf een keuze voor een interventie, stimuleert onderlinge interactie bewust, heeft nagedacht over de stellen vragen
Geeft positieve en ondersteunende feedback	geeft expliciet en impliciet feedback, geeft verbaal en non-verbaal feedback, geeft complimenten op gedrag
Stemt af op verschillende ondersteuningsbehoeften	formuleert ondersteuningsbehoeften op basis van observaties/ gesprekken, etc., past eigen handelen daarop aan
Biedt ruimte voor initiatief van kinderen en stimuleert eigenaarschap	heeft nagedacht over mogelijke keuzes voor kinderen bij de uit te voeren activiteiten, laat kinderen zelf het werk doen
Specifiek voor jonge kind: past verschillende rollen in spelbegeleiding toe	speelt mee en daagt in eigen spel kinderen uit, denkt mee met kinderen en stelt vragen waardoor kinderen nadenken

Vakdidactisch bekwaam

- De pedagogisch educatief professional zorgt voor een rijke leeromgeving vanuit het besef dat dit een essentiële bijdrage levert aan de ontwikkeling van kinderen. Hij kan de inhoud leerbaar maken voor de kinderen op basis van theorie.
- Hij creëert van een ontwikkelingsgerichte en stimulerende leeromgeving waarin educatieve activiteiten in samenhang vormgegeven worden, spel een expliciete plek heeft en waarbij handelingsgericht gewerkt wordt aan educatieve doelen.
- Hij beheerst de inhoud van de educatieve activiteiten grondig, staat boven deze stof en heeft kennis van doorlopende lijnen en de samenhang tussen domeinen.

Indicator	Voorbeelden
Creëert voorwaarden voor een aantrekkelijke en rijke leeromgeving vanuit doelen en ontwikkelingslijnen	gebruikt doelen om de speel-/leeromgeving vorm te geven, werkt vanuit de leef- en/of belevingswereld van de kinderen, sluit aan bij de voorkennis van kinderen, combineert ontwikkelingsdomeinen in één omgeving
Plant en richt samenhangende, betekenisvolle en educatieve activiteiten in die de ontwikkeling stimuleren en ondersteunen	bereid activiteiten voor met heldere doelen voor kinderen, heeft aandacht voor verschillende ontwikkelingsdomeinen daarin, sluit aan bij de leef- en/of belevingswereld van kinderen, neemt haalbare stappen in het leerproces van kinderen
Realiseert een rijke (speel)leeromgeving waarin kinderen initiatief kunnen nemen en uitdaging ervaren	heeft nagedacht over eigenaarschap in de omgeving van kinderen, stimuleert het kind in de leeromgeving op verschillende niveaus
Signaleert de ontwikkeling van kinderen in de verschillende ontwikkelingsdomeinen (te weten: taal, motoriek, gecijferdheid, creatieve expressie en oriëntatie op jezelf en de wereld)	observeert kinderen tijdens het werken en signaleert opvallendheden bij de kinderen, legt een relatie met de ontwikkelingslijnen van kinderen en de doelen van het ontwikkelingsdomein
Realiseert activiteiten die de aandacht van de kinderen vangen en vasthouden en waarbij ze actief betrokken zijn	opent een activiteit gericht op actieve deelname van de kinderen, sluit aan bij de leef- en/of belevingswereld van de kinderen, biedt ruimte voor initiatief van de kinderen, stimuleert een open en nieuwsgierige houding
Heeft kennis van de ontwikkeling van kinderen	kent de ontwikkelingslijnen van de verschillende ontwikkelingsdomeinen (theorie uit thema Observeren en ontwikkelen)
Heeft kennis van het documenteren van de ontwikkeling van kinderen	weet hoe je objectief observeert en dat beschrijft en analyseert (theorie uit thema Observeren en ontwikkelen)

Organisatorisch bekwaam

- De pedagogisch educatief professional zorgt voor een goede organisatie en uitvoering van activiteiten, benut terloopse momenten en monitort de uitvoering.

Indicator	Voorbeelden
Herkent terloopse leermomenten	benut in de pauze een gesprekje over emoties na een ruzie, heeft expliciete verwachtingen over opruimen na een activiteit, spreekt kinderen in de gang aan op rust .
Organiseert (speel)werkactiviteiten met een doel voor kleine groepen	heeft doelen bij de activiteiten, plant activiteiten met één kind, een klein groepje of de hele groep, stemt af met collega's over doel, inhoud, materiaal en betrokken kinderen
Zorgt voor overzicht en orde tijdens (speel)werkactiviteiten	maakt afspraken, spreekt verwachtingen uit, bewaart de rust, heeft de materialen klaarstaan

Houdt op afgesproken momenten overzicht over de groep	overziet een groep kinderen, bewaakt de orde en rust op de afgesproken momenten, kan alleen met de groep doorwerken en eventueel hulp bieden aan kinderen
Draagt zorgt voor planning, coördinatie, uitvoering en evaluatie van educatieve activiteiten	toont eigenaarschap in de planning, coördinatie, uitvoering en evaluatie, stemt af met betrokken collega's/ praktijkopleider, neemt initiatief bij het plannen van activiteiten,
Stelt een planning op voor zichzelf voor het functioneren in de groep	neemt (steeds meer) regie over de uit te voeren activiteiten (wat met welk doel met welke kinderen)
Monitort en bewaakt de uitvoering van het eigen aanbod met collega's	houdt resultaten van kinderen bij, neemt initiatief bij vervolgstappen, stemt af met betrokken collega's
Toont flexibiliteit in het omgaan met het geplande aanbod als gevolg van veranderingen in context/ omstandigheden	denkt mee als wijzigingen in de planning nodig zijn, neemt hierin initiatief, stelt eigen rol flexibel op en laat tegelijk het eigen leren daar zo min mogelijk onder leiden

Brede professionele basis

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan een goede onderlinge samenwerking en aan het goed functioneren van de organisatie

Indicator	Voorbeelden
Geeft vorm aan het pedagogisch klimaat in de groep	bespreekt met betrokken collega's het pedagogisch klimaat en wensen/ verwachtingen die collega's hierbij hebben, draagt actief bij aan een positief klimaat
Communiceert met collega's over de ontwikkeling van kinderen	bespreekt observaties en analyses, bespreekt activiteiten en de houding en resultaten van leerlingen na, neemt initiatief in deze communicatie
Vraagt advies over de organisatie en planning van het werk	toont eigenaarschap en flexibiliteit in de planning, komt zelf met ideeën over de planning en organisatie, stemt af met betrokken collega's
Werkt constructief samen met naaste collega's	is betrokken als teamlid, stelt zich kwetsbaar en leerbaar op, is een collega waar je op kunt bouwen

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan ouderbetrokkenheid en een goede samenwerking met externe relaties van de organisatie die medeverantwoordelijk zijn en/of betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen

Indicator	Voorbeelden
Communiceert op positieve wijze met ouders	is aanwezig bij ouderavond/ oudergesprekken, toont positieve betrokkenheid bij het kind in gesprek met ouders, biedt een luisterend oor, verwijst door naar betrokken collega waar nodig
Onderhoudt informele contacten met de ouders (onder andere door de inzet van ICT)	nodigt ouders uit voor activiteit(en), stuurt berichtje(s) over uitgevoerde activiteiten, groet ouders bij binnenkomst en vertrek
Ondersteunt bij activiteiten binnen en buiten de organisatie	helpt bij de organisatie van extra activiteiten

- De pedagogisch educatief professional reflecteert op de eigen professionele ontwikkeling en voelt zich hiervoor verantwoordelijk. Zij is een autonome professional, die het verbeteren van de eigen praktijk op zich neemt op basis van systematische analyse. Op basis van theorie analyseert en interpreteert de professional gegevens uit de eigen praktijk en vertaalt dit naar concrete acties.

Indicator	Voorbeelden
Werkt planmatig aan de eigen ontwikkeling van bekwaamheden op basis van reflectie (op basis van overtuigingen, theorie en praktisch handelen)	heeft zicht op eigen doelen vanuit de bekwaamheidseisen, ontwerpt activiteiten die daaraan bijdragen, stelt zich leerbaar op
Vraagt feedback aan betrokkenen in de omgeving over het eigen functioneren	voert gesprekken met betrokken collega's over eigen functioneren, vraagt expliciet feedback
Benoemt eigen normen, waarden en opvattingen	heeft zich op eigen normen, waarden en opvattingen, voert hierover het gesprek op respectvolle wijze
Laat een kritische houding zien ten aanzien van de eigen ontwikkeling	is realistisch over eigen kunnen, werkt doelgericht aan eigen ontwikkeling, staat open voor feedback, heeft een lerende houding
Werkt evidence informed aan eigen handelen.	bestudeert theorie, zoekt actief naar theorie passend bij eigen doelen, bevraagt collega's op effectieve werkwijzen

Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase B

Pedagogisch bekwaam

- Het realiseren van een stimulerend en positief groepsklimaat dat een bijdrage levert aan het welbevinden en de actieve betrokkenheid van kinderen.
- De pedagogisch educatief professional geeft begeleiding aan kinderen. Zij schept daarbij een vriendelijk, veilig en positief groepsklimaat waarin kinderen betrokken zijn en er sprake is van een hoge mate van emotioneel welbevinden.

Indicator	Voorbeelden
Toont voorbeeldgedrag in de interactie en de omgang met kinderen	Is beleefd naar kinderen, stelt open vragen, is nieuwsgierig en lerend, heeft de 'juiste' verhouding tussen dichtbij en professioneel, is duidelijk in de communicatie met kinderen, is eerlijk
Geeft op een uitnodigende en coöperatieve manier begeleiding aan kinderen	Neemt leerlingen mee in een onderwerp (verder weg of dichtbij), staat open voor initiatief van kinderen, stimuleert samenwerking/ -spelen van kinderen
Stemt in haar communicatie af op diversiteit en eigenheid van kinderen	Denkt in de voorbereiding na over de begrijpelijkheid van de eigen taal, kan de taal juist ook in het moment aanpassen (moeilijker/ eenvoudiger), kan volume/ toon/ intonatie/ tempo aanpassen aan verschillen tussen kinderen
Ondersteunt kinderen en creëert voorwaarden voor de regulering van gedrag en de ontwikkeling van executieve functies	Ziet, herkent en benoemt emoties en gedrag bij kinderen, ontloopt lastige situaties niet/ pakt deze aan (misschien nog niet altijd goed), heeft de intentie om kinderen te helpen bij lastig gedrag, geeft complimenten en wisselt hierin af, benoemt goed gedrag expliciet, spreekt verwachtingen uit
Is sensitief en responsief en stemt af op sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften van kinderen	Voelt emoties van kinderen aan, gaat het gesprek aan met kinderen over emoties, straalt vertrouwen uit, accepteert kinderen zoals ze zijn, vraagt naar gedrag en toont empathie, luistert en voert gesprekjes met kinderen over eigenschappen, karakter en emoties, ondersteunt kinderen bij keuzes
Stimuleert de zone van naaste ontwikkeling van ieder kind	Beschrijft wat de zone van naaste ontwikkeling is bij een activiteit en houdt hier zichtbaar rekening mee, sluit aan bij de leef- en/ of belevingswereld van kinderen, daagt kinderen uit om een stapje verder te gaan

- De pedagogisch educatief professional ondersteunt vanuit de uitgangspunten van handelingsgericht werken en op basis van deze cyclus de kinderen bij hun pedagogische ondersteuningsbehoeften.

Indicator	Voorbeelden
Analyseert observatie- en toetsgegevens t.a.v. de brede ontwikkeling	Vraagt om inzage in toets- en observatiegegevens van kinderen, voert zelf regelmatig observaties uit en bespreekt deze op eigen initiatief, verbindt conclusies aan de gedane observaties en legt deze voor aan praktijkopleider, is kritisch naar de gegevens
Formuleert doelen en plant (vervolg)aanbod op basis van verkregen analyses	Formuleert doelen concreet en specifiek op basis van voorkennis van kinderen (doorgaande lijn), doelen en activiteiten sluiten op elkaar aan, analyseert tijdens en na activiteiten of doelen behaald worden en past daarop volgende activiteiten aan
Biedt passende ondersteuning, afgestemd op de ontwikkelings-/ondersteuningsbehoeften van de kinderen zonder het doel uit het oog te verliezen	Bereidt voor hoe activiteiten eenvoudiger/ moeilijker gemaakt kunnen worden, doorziet dat een activiteit te moeilijk/ eenvoudig is en past hierop de activiteit aan (lukt nog niet altijd goed), heeft zich op (zorgt dat hij/zij zicht krijgt op) de ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften door te observeren/ te overleggen met begeleiders, werkt doelgericht en neemt kinderen hierin mee
Documenteert en evalueert activiteiten voor de groep of het individuele kind t.a.v. de brede ontwikkeling	Bereidt activiteiten voor op het formulier, reflecteert na afloop van de activiteit op wat goed ging en wat niet, neemt dit mee in vervolgactiviteiten, onderneemt activiteiten rondom verschillende ontwikkelingsgebieden, heeft zicht op de ontwikkeling van kinderen en bespreekt dit met de begeleiders
Ondersteunt en stimuleert in interacties de autonomie en zelfsturing van kinderen	Stelt open vragen (heeft deze ook voorbereid), neemt ruimte voor eigen initiatief van kinderen, zorgt ervoor dat kinderen zelf keuzes kunnen maken in de activiteiten, helpt als een kind een keuze moeilijk vindt, is oordeelsvrij naar kinderen
Biedt ruimte aan initiatieven van kinderen en daagt hen uit tot meedenken en spelontwikkeling	Bereidt niet alles voor op activiteitenformulier, laat gebeuren wat een situatie nodig heeft en past hierop een dagprogramma aan in overleg met begeleiders, speelt mee met kinderen en laat daarbij het initiatief bij de kinderen

Vakdidactisch bekwaam

- De pedagogisch educatief professional zorgt voor een rijke leeromgeving vanuit het besef dat dit een essentiële bijdrage levert aan de ontwikkeling van kinderen. Hij kan de inhoud leerbaar maken voor de kinderen op basis van theorie.
- Hij creëert van een ontwikkelingsgerichte en stimulerende leeromgeving waarin educatieve activiteiten in samenhang vormgegeven worden, spel een expliciete plek heeft en waarbij handelingsgericht gewerkt wordt aan educatieve doelen.
- Hij beheerst de inhoud van de educatieve activiteiten grondig, staat boven deze stof en heeft kennis van doorlopende lijnen en de samenhang tussen domeinen.

Indicator	Voorbeelden
Hanteert verschillende feedbackvormen en begeleidingstechnieken om de ontwikkeling te verdiepen en stimuleren	Geeft directe en concrete feedback, past feedback en/of activiteiten aan op basis van observaties, geeft positieve en negatieve feedback op gedrag/ strategieën, geeft instructie, stelt vragen, etc.
Stimuleert en ondersteunt concept- en begripsontwikkeling door het toepassen van scaffoldingsvaardigheden	Kent zelf de concepten en begrippen goed waarin geleerd wordt, biedt adaptief hulp aan kinderen die dat op dat moment

	nodig hebben, geeft concrete ondersteuning bij concept- en begripsontwikkeling met bv. materialen/ schema's/ etc.
Formuleert doelen en plant (vervolg)aanbod op basis van analyses over de voortgang	Formuleert doelen concreet en objectief, observeert kinderen tijdens activiteiten en 'meet' of doelen zijn gehaald, neemt initiatief voor het ontwikkelen van vervolgaanbod
Creëert activiteitenprogramma voor de eigen groep	Neemt initiatief in het opzetten van verschillende activiteiten, activiteiten passen bij elkaar, sluiten op elkaar aan
Biedt/ hanteert rijke taal in verschillende activiteiten	Gebruikt verschillende tekstsoorten (verhalen, informatieve teksten, etc.), wisselt in uitleg waar nodig naar moeilijker/ eenvoudiger taalgebruik, gebruikt 'rijke' taal (taal waaruit iets te leren valt)
Plant en richt samenhangende, betekenisvolle en passende educatieve activiteiten in	Activiteiten sluiten op elkaar aan qua inhoud/ thema, sluiten aan bij de kinderen, zijn uitdagend en nieuw, neemt zelf initiatief tot het plannen hiervan, stemt af met direct betrokkenen over aanbod
Werkt op basis van een verantwoorde keuze met (digitale) materialen en middelen	Gebruikt digitale middelen bewust, denkt na over een effectieve inzet
Stimuleert kinderen tot inhoudelijke interactie en creatief en probleemoplossend denken	Stelt vragen aan kinderen, laat kinderen naar elkaars inhoud luisteren en op elkaar reageren, stimuleert hogere orde denken door de vraagstelling, gebruikt de techniek luisteren-samenvatten-doorvragen (of iets soortgelijks)
Specifiek voor oude kind: hanteert verschillende didactische modellen	Gebruikt didactische modellen passend bij de leerinhoud. Bij rekenen bv. het handelingsmodel of bij taal woordenschatdidactiek of meer algemeen EDI Stemt af met betrokkenen welk didactisch model passend is, maakt zelf hierin een keuze

Organisatorisch bekwaam

- De pedagogisch educatief professional zorgt voor een goede organisatie en uitvoering van activiteiten, benut terloopse momenten en monitort de uitvoering.

Indicator	Voorbeelden
Gaat in op terloopse leermomenten	Gaat in gesprek over gedrag tijdens de pleinwacht, heeft een gesprek met kinderen tijdens hulprondes over die leerinhoud, sluit aan bij wat kinderen zelf initiëren, speelt mee in de hoeken, heeft gesprekken met kinderen tijdens eet- en drinkmomenten
Stelt een activiteitenaanbod op voor de groep en voor collega's passend bij de visie en werkwijze van de organisatie	Gaat in gesprek over de visie met collega's, stelt daar vragen over, bereid activiteiten voor die daarbij aansluiten, kan uitleggen op welke manier een activiteit aansluit bij de visie van de organisatie
Draagt zorg voor de planning, coördinatie, uitvoering en evaluatie van educatieve activiteiten	Neemt initiatief hierin, heeft het heft in handen voor een aantal activiteiten en neemt daarin het voortouw
Hanteert de cyclus van handelingsgericht werken	Doorloopt de verschillende stappen in de cyclus van handelingsgericht werken en verantwoord keuzes die in de cyclus gemaakt zijn voor de kinderen waarmee de cyclus doorlopen wordt (met name kwartiel 4)

Brede professionele basis

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan een goede onderlinge samenwerking en aan het goed functioneren van de organisatie

Indicator	Voorbeelden
Geeft vorm aan het pedagogisch klimaat in de groep in relatie tot het pedagogisch beleid van de organisatie	Draagt zelf bij aan het pedagogisch klimaat, gaat hierover in gesprek met andere betrokkenen, is kritisch ten aanzien van het eigen aandeel in het pedagogisch klimaat, leest over pedagogisch beleid van de organisatie en gaat hierover in gesprek met betrokkenen, kan op basis daarvan bepalen wat eigen acties in de eigen groep kunnen zijn
Bespreekt kindgegevens met collega's	Gaat op een veilige manier om met kindgegevens, is respectvol , bespreekt vanuit objectief waarneembaar gedrag, gaat uit van potentie en kansen bij ieder kind
Neemt initiatief tot overleg over de organisatie en planning van het werk	Laat zien zelf de regie te willen en kunnen voeren over werk dat de student oppakt, houdt zich aan gemaakte afspraken
Verdiept zich in de visie en werkwijze van de organisatie	Leest en spreekt met verschillende betrokkenen over de visie en werkwijze van de organisatie

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan ouderbetrokkenheid en een goede samenwerking met externe relaties van de organisatie die medeverantwoordelijk zijn en/of betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen

Indicator	Voorbeelden
Communiceert op positieve wijze met ouders	Is aanwezig bij ouderavond/ oudergesprekken, toont positieve betrokkenheid bij het kind in gesprek met ouders, biedt een luisterend oor, verwijst door naar betrokken collega waar nodig
Onderhoudt informele contacten met de ouders (onder andere door de inzet van ICT)	Nodigt ouders uit voor activiteit(en), stuurt berichtje(s) over uitgevoerde activiteiten, groet ouders bij binnenkomst en vertrek
Ondersteunt bij activiteiten binnen en buiten de organisatie	Helpt bij de organisatie van extra activiteiten
Levert een bijdrage in het adviseren van ouders en (mede)opvoeders over opvoeding en ontwikkeling	Is aanwezig bij oudergesprekken en levert input waar mogelijk, bereidt gesprekken voor mede voor, is betrokken/ aanwezig bij zorgoverleggen van kinderen waarmee de student werkt

- De pedagogisch educatief professional reflecteert op de eigen professionele ontwikkeling en voelt zich hiervoor verantwoordelijk. Zij is een autonome professional, die het verbeteren van de eigen praktijk op zich neemt op basis van systematische analyse. Op basis van theorie analyseert en interpreteert de professional gegevens uit de eigen praktijk en vertaalt dit naar concrete acties.

Indicator	Voorbeelden
Werkt planmatig aan de eigen ontwikkeling van bekwaamheden op basis van reflectie (op basis van overtuigingen, theorie en praktisch handelen)	Heeft zicht op eigen doelen vanuit de bekwaamheidseisen, ontwerpt activiteiten die daaraan bijdragen, stelt zich leerbaar op
Vraagt feedback aan betrokkenen in de omgeving over het eigen functioneren	Voert gesprekken met betrokken collega's over eigen functioneren, vraagt expliciet feedback
Benoemt eigen normen, waarden en opvattingen	Heeft zich op eigen normen, waarden en opvattingen, voert hierover het gesprek op respectvolle wijze
Laat een kritische houding zien ten aanzien van de eigen ontwikkeling	Is realistisch over eigen kunnen, werkt doelgericht aan eigen ontwikkeling, staat open voor feedback, heeft een lerende houding

Werkt evidence informed aan eigen handelen.	Bestudeert theorie, zoekt actief naar theorie passend bij eigen doelen, bevraagt collega's op effectieve werkwijzen
Benoemt een probleemstelling uit de eigen praktijk en relateert deze aan de theorie	Ziet in de praktijk waar kansen liggen in de ontwikkeling, gaat hierover in gesprek met collega's/ begeleiders, relateert het probleem/ de kans aan theorie en komt met concrete voorstellen om te verbeteren
Houdt zijn eigen vakkennis actueel en neemt initiatief in het ontdekken en wegwerken van deficiënties	Leest artikelen, visiedocumenten, boeken rondom het eigen vakgebied, heeft kennis van actuele zaken in het eigen domein

Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase C (leerjaar 2)

Pedagogisch bekwaam

- Het realiseren van een stimulerend en positief groepsklimaat dat een bijdrage levert aan het welbevinden en de actieve betrokkenheid van kinderen.
- De pedagogisch educatief professional geeft begeleiding aan kinderen. Zij schept daarbij een vriendelijk, veilig en positief groepsklimaat waarin kinderen betrokken zijn en er sprake is van een hoge mate van emotioneel welbevinden.

Indicator	Voorbeelden
Geeft (mede) vorm aan een doorgaande lijnen en pedagogisch beleid	Bespreekt met collega's de ontwikkeling van het kind, heeft oog voor waar het kind vandaan komt, neemt dit uit eigen initiatief mee in het handelen Kent het pedagogisch beleid en vertaalt dit naar het eigen handelen, kan hierover in gesprek gaan en expliciet relaties leggen tussen pedagogisch beleid en eigen plannen
Anticipeert op individuele behoeften van kinderen	Heeft oog voor individuele behoeften, kan verklaren waar deze vandaan komen en reageert hier adequaat op in voorbereide en onvoorbereide situaties
Houdt in zijn handelen rekening met sociale en culturele diversiteit en de betekenis hiervan in de opvoeding	Kent de diversiteit in de eigen groep, anticipeert hierop, kan adequaat omgaan met situaties waarin diversiteit een rol speelt, neemt een actieve rol in het bevorderen van een positieve houding rondom diversiteit

- De pedagogisch educatief professional ondersteunt vanuit de uitgangspunten van handelingsgericht werken en op basis van deze cyclus de kinderen bij hun pedagogische ondersteuningsbehoeften.

Indicator	Voorbeelden
Begeleidt oplossingsgericht en coacht kinderen	Benoemt positieve ontwikkeling in kinderen, coacht krachtgericht, ondersteunt kinderen in het zelf te ontdekken/ doen
Handelt preventief en curatief in het omgaan met kinderen met risico's in hun ontwikkeling	Observeert kinderen, bespreekt deze met de praktijkopleider, handelt naar de gedane observaties vanuit vertrouwen, heeft oog voor kinderen met een (risico op) achterstand, biedt hen veiligheid en kansen op ontwikkeling
Past verschillende feedbackvormen (scaffolding, feedbacklus) toe	Geeft op verschillende manieren feedback, die allen gericht zijn op de ontwikkeling van het kind, werkt oplossingsgericht
Daagt kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong of -achterstand uit en biedt hen passende ondersteuning	Weet wat de volgende stap in de ontwikkeling van het kind is en anticipeert daarop, kan planmatig werken op basis van 'wat werkt', evalueert de doelen en stelt op basis daarvan nieuwe doelen, past verschillende ondersteuningsbehoeften toe

Past haar handelen aan op kind-, gezins- en omgevingskenmerken in relatie tot de ontwikkeling van kinderen (transactioneel denken)	Weet wat speelt in de ontwikkeling van het kind, houdt hiermee rekening in de plannen voor het kind en in het eigen handelen, heeft oog voor verschillen
Past spel toe in het dagelijks aanbod	Verwerkt in verschillende activiteiten spel in de breedste zin en wekt daarmee de natuurlijke nieuwsgierigheid van kinderen, past spelend leren/ spelactiviteiten toe in activiteiten

Vakdidactisch bekwaam

- De pedagogisch educatief professional zorgt voor een rijke leeromgeving vanuit het besef dat dit een essentiële bijdrage levert aan de ontwikkeling van kinderen. Hij kan de inhoud leerbaar maken voor de kinderen op basis van theorie.
- Hij creëert van een ontwikkelingsgerichte en stimulerende leeromgeving waarin educatieve activiteiten in samenhang vormgegeven worden, spel een expliciete plek heeft en waarbij handelingsgericht gewerkt wordt aan educatieve doelen.
- Hij beheerst de inhoud van de educatieve activiteiten grondig, staat boven deze stof en heeft kennis van doorlopende lijnen en de samenhang tussen domeinen.

Indicator	Voorbeelden
Biedt individuele kinderen met (specifieke) ontwikkelingsbehoeften passende en doordachte ondersteuning, gericht op actieve betrokkenheid, en biedt gerichte activiteiten aan om de ontwikkeling te ondersteunen	Heeft oog voor de individuele behoeften in een groep, werkt hierbij vanuit vakdidactische aspecten, stimuleert interesse en nieuwsgierigheid in het vak, sluit aan bij ondersteuningsbehoeften in de activiteiten gericht op het ontwikkelen van het vak-/ ontwikkelingsgebied
Creëert voorwaarden voor ontwikkelings- en handelingsgericht werken in een groep	Zorgt voor een positieve werkattitude, kan ingaan op onvoorziene omstandigheden, zorgt voor een veilig klimaat, etc.
Werkt ontwikkelings- en handelingsgericht aan de doelen en leerlijnen van de verschillende domeinen en creëert hierin een optimale samenhang	Heeft de doelen voor de kinderen scherp en weet hoe daaraan te werken, wat volgende stappen zijn en welke didactiek daarop aansluit en handelt daarnaar, kent de leerlijnen en biedt activiteiten in samenhang aan, waardoor bv. een rijke (speel)leeromgeving ontstaat
Begrijpt observatie- en toetsgegevens van kinderen in de verschillende domeinen	Kan in het kind-/leerlingvolgsysteem gegevens inzien en hierover in gesprek gaan met de praktijkopleider, kan zelf uitleggen wat deze gegevens betekenen
Draagt actief bij aan effectieve leertijd van kinderen	Plant activiteiten effectief in, benut deze leertijd optimaal

Organisatorisch bekwaam

- De pedagogisch educatief professional zorgt voor een goede organisatie en uitvoering van activiteiten, benut terloopse momenten en monitort de uitvoering.

Indicator	Voorbeelden
Benut terloopse momenten effectief en benoemt leereffect bij kinderen	benut in de pauze een gesprekje over emoties na een ruzie, heeft expliciete verwachtingen over opruimen na een activiteit, spreekt kinderen in de gang aan op rust, benoemt daarbij steeds wat het doel is van het 'terloopse' moment
Plant een activiteitencyclus over een periode van 4 tot 6 weken	Maakt plannen die lopen over een langere periode, waarbij continue evaluatie en bijstelling centraal staan, waardoor optimaal aangesloten kan worden bij de vastgestelde behoeften van het kind/ de kinderen en tegelijk ingegaan kan worden op wat in het moment speelt
Hanteert de cyclus van handelingsgericht werken	Doorloopt de verschillende stappen in de cyclus van handelingsgericht werken en verantwoord keuzes die in de cyclus gemaakt zijn voor de kinderen waarmee de cyclus doorlopen wordt

Brede professionele basis

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan een goede onderlinge samenwerking en aan het goed functioneren van de organisatie

Indicator	Voorbeelden
Coacht en begeleidt collega's en/of kinderen voor meerdere ontwikkelingsdoelen	Geeft 1-op-1 begeleiding aan collega's en/of kinderen waarbij ontwikkelingsgericht werken centraal staat en de student oog heeft voor verschillende ontwikkelingsgebieden die in samenhang worden aangeboden
Stemt met collega's af over beleid t.a.v. ouderbetrokkenheid gericht op de pedagogische uitgangspunten	Heeft gesprekken met collega's over ouderbetrokkenheid binnen de organisatie, hoe beleid en dagelijkse praktijk werken en wat hierbij de uitgangspunten zijn

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan ouderbetrokkenheid en een goede samenwerking met externe relaties van de organisatie die medeverantwoordelijk zijn en/of betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen

Indicator	Voorbeelden
Betrekt ouders actief vanuit educatief partnerschap bij de ontwikkeling van hun kind	Voert gesprekken met ouders waar mogelijk, is betrokken bij andere manieren waarbij ouders betrokken zijn bij de eigen organisatie (denk aan informatieavonden, uitjes organiseren, etc.)
Communiceert op professionele wijze met ouders in formele gesprekken m.b.t. de ontwikkeling van het kind	is aanwezig bij kindgesprekken en levert hieraan een bijdrage in de voorbereiding en waar mogelijk ook in het gesprek zelf
Neemt deel aan overleggen met externe relaties	Denk aan zorgteams, teamvergaderingen, studiedagen, etc.
Werkt planmatig aan kwaliteitszorg binnen de organisatie	Kent het beleid rondom kwaliteitszorg en levert een bijdrage aan de verbetering hiervan waar mogelijk (met name belangrijk bij deeltijdstudenten)

- De pedagogisch educatief professional reflecteert op de eigen professionele ontwikkeling en voelt zich hiervoor verantwoordelijk. Zij is een autonome professional, die het verbeteren van de eigen praktijk op zich neemt op basis van systematische analyse. Op basis van theorie analyseert en interpreteert de professional gegevens uit de eigen praktijk en vertaalt dit naar concrete acties.

Indicator	Voorbeelden
Reflecteert op de eigen bijdrage in haar werk	Is kritisch op eigen handelen, reflecteer hierop op eigen initiatief en bespreekt dit met relevante anderen uit de omgeving
Reflecteert kritisch op de betekenis van kwaliteitszorg en beleid binnen de organisatie	Heeft gesprekken over kwaliteitszorg in de organisatie en stelt hierbij kritische vragen, heeft oog voor de consequenties van het beleid in de dagelijkse praktijk, durft verbetervoorstellen te doen
Herkent en benoemt onderzoeksvragen uit een probleemstelling of een te optimaliseren situatie	Stelt onderzoeksvraag/ -vragen op n.a.v. een situatie in de eigen organisatie, is oprecht nieuwsgierig naar ontstane situaties
Verdiept zich theoretisch in een onderzoeksvraag en heeft daarbij oog voor de behoeften in de praktijk	Zoekt theorie op die aansluit bij de onderzoeksvraag en beoordeelt kritisch de toegevoegde waarde hiervan voor de praktijk, kent de behoeften in de organisatie die relevant zijn voor de onderzoeksvraag

Concretisering bekwaamheidseisen en indicatoren fase D (leerjaar 2)

Brede professionele basis

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan een goede onderlinge samenwerking en aan het goed functioneren van de organisatie

Indicator	Voorbeelden
Zet samen met de naaste collega's verander- en verbeterprocessen in gang, vanuit een lerende en experimenterende cultuur	Signaleert problemen/ zaken die optimaler kunnen en gaat hierover in gesprek met collega's. Voert de PDCA-cyclus uit op basis van concrete doelen en betrekt hier collega's bij. Staat open voor ideeën en behoeftes van anderen en informeert zichzelf vanuit de theorie (boeken, vakbladen etc.). Komt pro-actief met onderbouwde verbetervoorstellen kan dit omzetten naar een realistisch praktijkplan. Maakt verbeterpunten bespreekbaar en evalueert in samenspraak met collega's.
Coacht collega's en/of kinderen middels een coachingsplan	Maakt een plan met heldere coachingsdoelen, baseert deze op gegevens vanuit kind/ collega, voert plan uit, evalueert deze en stelt bij. Werkt op basis van principes van krachtgericht en/of didactisch coachen en brengt de eigen ontwikkeling in kaart.
Verdiept zich in de visie en werkwijze van de organisatie en laat dit zien in haar eigen handelen	Vraagt naar de visie en werkwijze van de school. Gaat hierover kritisch in gesprek met relevante collega's, stelt vragen over de visie en achtergronden. Vertaalt de visie in eigen handelen met kinderen. Neemt actief deel aan vergaderingen en/of studiedagen. Reflecteert op eigen handelen in aansluiting op de visie.

- De pedagogisch educatief professional levert een bijdrage aan ouderbetrokkenheid en een goede samenwerking met externe relaties van de organisatie die medeverantwoordelijk zijn en/of betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen

Indicator	Voorbeelden
Levert een bijdrage aan het versterken van doorgaande lijnen met externen	Woont gesprekken met externen bij waar mogelijk, bereid deze gesprekken samen met betrokken collega's voor, stelt in alles de ontwikkeling van het kind centraal. Zet concrete acties t.a.v. het versterken van de (inhoudelijke) doorgaande lijn in gang (bijvoorbeeld t.a.v. de overdracht, taalontwikkeling, overgang baby-dreumes, peuter-kleuter etc).
Participeert in de sociaal-culturele context van de omgeving van de organisatie	Heeft zicht op communicatie met externen en samenwerking met externe partijen. Brengt ideeën in om samenwerking te verbeteren, kent de sociale kaart van de eigen (stage-)organisatie. Zoekt verbinding in de wijk en bij lokale projecten van bv. de bibliotheek, sportvereniging, musea. Herkent en speelt in op barrières die de samenwerking in de weg staan, maakt deze bespreekbaar.
Stemt haar pedagogisch handelen af met andere betrokken professionals	Heeft nauw contact met directe collega's en professionals zoals een logopediste, orthopedagoog of ergotherapeut rondom de ontwikkeling van een kind. Stemt af wat goede aanpak is voor een kind, handelt hierin pro-actief, komt met eigen ideeën en kan op basis hiervan het gesprek aangaan
Reflecteert op de eigen rol als pedagogisch educatief professional in de organisatie	Beargumenteert eigen keuzes en ideeën op basis van praktijk en theorie. Kijkt kritisch terug naar eigen handelen, is verbetergericht op eigen handelen. Vraagt actief om feedback en zet de verkregen feedback om in (nieuwe) leerdoelen.

- De pedagogisch educatief professional reflecteert op de eigen professionele ontwikkeling en voelt zich hiervoor verantwoordelijk. Zij is een autonome professional, die het verbeteren van de eigen praktijk op zich neemt op basis van systematische analyse. Op basis van theorie analyseert en interpreteert de professional gegevens uit de eigen praktijk en vertaalt dit naar concrete acties.

Indicator	Voorbeelden
Maakt bij een onderzoeksvraag een eenvoudige onderzoeksopzet m.b.t. actieonderzoek	Kan bij wat meer complexe praktijkproblemen (of zaken die optimaler kunnen) destilleren: 'wat is nu eigenlijk de vraag?'. Waakt ervoor om niet direct met een oplossing te komen maar komt door onderzoekend te handelen tot onderbouwde voorstellen tot verbetering. Kan een onderzoeksvraag helder formuleren en afbakenen. Neemt een opzet voor onderzoekend handelen en neemt besluiten over op welke wijze informatie wordt verzameld en geanalyseerd.
Plant een onderzoekscyclus over een periode van 4 tot 6 maanden	Kan een realistisch voorstel tot verbetering plannen in een periode van enkele weken/maanden. Heeft daarbij aandacht voor de opstart van het plan, de inhoudelijke en organisatorische uitvoering en de evaluatie tussendoor en/of aan het eind. Betrekt hierbij collega's en andere betrokkenen. Kan een planning overzien en de haalbaarheid inschatten.
Voert planmatig actieonderzoek uit	Signaleert problemen/ zaken die optimaler kunnen en komt geïnformeerd vanuit de theorie en de praktijk tot een onderbouwd verbetervoorstel. Kan dit omzetten naar een praktijkplan met oog voor de inhoud en de organisatie ervan. Blijft tijdens de uitvoering nieuwsgierig en voorkomt 'tunnelvisie/ eenzijdig perspectief. Weet wat het doel van het plan is en ook hoe na enige tijd betrouwbaar en kritisch gekeken kan worden in hoeverre dit doel behaald is. Rondt een plan af en kan aanbevelingen doen voor de toekomst.

Activiteitenformulier

Student:		Leeftijd:	
Praktijkopleider:		Groep:	
Studiecoach:		Datum:	
Onderwerp van de activiteit:		Ontwikkelings-domeinen:	

DOELSTELLING(EN) – formuleer concrete leerinhoud		Feedback
Doel: **Wat moeten de kinderen aan het einde van de activiteit kennen en kunnen?** **Evaluatie**: Op welke manieren kan zichtbaar worden dat het doel bereikt is?		
BEGINSITUATIE(S) – stem af met de praktijkopleider/ betrokken collega's		
Wat is het vertrekpunt van de kinderen ten aanzien van de doelstelling(en)? Welke inschatting maak je ten aanzien van wat de kinderen kennen, kunnen, voelen en weten met betrekking tot je doelstelling(en)?		
LEERDOELEN VOOR JEZELF – formuleer SMART		
Waar ga je aan werken ten aanzien van je eigen pedagogische, vakdidactische, en / of organisatorische vaardigheden?		

Fasen van de activiteit en stappen:	Onderwerp / inhoud	Didactiek, organisatie en tijd	Feedback
Stap 1: Inleiding			
Stap 2: Kern – je kunt hier regels toevoegen om meer fasen in te plannen			
Stap 3: Slot			

Bijlage 10 Beeld van de leraarondersteuner

Specifiek voor het onderwijs is er behoefte aan een beschrijving van de rol van leraarondersteuner ten opzichte van die van onderwijsassistent en leerkracht. Er zijn verschillende documenten die deze rollen beschrijven en van daaruit heeft Saxion heeft volgende opgesteld als richtlijn. De documenten waarop wij ons baseren, zijn:

- Het landelijk opleidingsprofiel Ad PEP
- Voorbeeldfunctiebeschrijvingen PO-raad

Het grootste verschil zit in de mate waarin iemand zelfstandig werkt en verantwoordelijk is. De onderwijsassistent voert uit op aandragen van de leerkracht, de leraarondersteuner voert op basis van eigen initiatieven uit in samenspraak met de leerkracht en de leerkracht is eindverantwoordelijk voor het gehele onderwijsproces. Als eerste is deze trap een belangrijk uitgangspunt voor de beschrijving van de verschillende functies:

		BACHELOR **"IS EEN VAKMAN IN BREDERE CONTEXT"**
	ASSOCIATE DEGREE **"VERBINDT VAKMANSCHAP MET OPERATIE EN STRATEGIE"**	+
MBO-4 **"VERSTAAT ZIJN VAK"**	+	+
De beginnend beroepsbeoefenaar	*De beginnend beroepsbeoefenaar*	*De beginnend beroepsbeoefenaar*
Die volgens standaardprocedures en methodes werkt en deze toepast in het dagelijks werk.	Die theorieën uit zijn vakgebied toepast op een praktisch vraagstuk.	Die methodisch werkt en theorieën kan vertalen naar toepassingen voor de praktijkvraagstukken.
Die vrijwel zelfstandig werkt aan standaard taken en samenwerkt in zijn eigen team.	Die onder begeleiding werkt aan complexe taken en een operationeel team aanstuurt.	Die vrijwel zelfstandig aan complexere taken werkt en samenwerkt in een omgeving met meerdere actoren en belangen.
Die communiceert over zijn eigen taken in het team.	Die doelgericht communiceert over taken in het team t.o.v. de doelen van de organisatie.	Die met meerdere partijen communiceert en de verschillende belangen overziet.
Die problemen signaleert.	Die de (onderzoeks)vraag formuleert.	Die de vraag onderzoekt.
Die de aangedragen oplossing toepast.	Die de oplossing implementeert.	Die de oplossingsstrategie formuleert.
Die zijn eigen leervraag onder begeleiding kan formuleren.	Die zijn eigen leervraag zelfstandig kan formuleren.	Die zijn eigen leervraag kan regisseren.

Figuur 1: Vergelijkingstrap Ad in perspectief (bron: Overlegplatform Associate degrees, 2022)

Hierna volgt een globale beschrijving van de verschillende werkzaamheden op de verschillende niveaus:

Onderwijsassistent Niveau 4	Leraarondersteuner Niveau 5	Leraar Niveau 6
Verzorgt en begeleidt het inoefenen van lesstof/ vaardigheden	Instrueert en begeleidt groepen leerlingen met theorie onder verantwoordelijkheid van leraar Ondersteunt bij te geven onderwijs en bereidt mede activiteiten voor Ontwikkelt een deel van het lesprogramma van praktijklessen met verschillende werkvormen in samenspraak met leraar	Bereidt dagelijkse onderwijsactiviteiten voor, voert uit en begeleidt leerlingen hierbij Structureert en coördineert activiteiten van leerlingen in heterogene en homogene groepen Hanteert verschillende werkvormen en leeractiviteiten
Neemt gestandaardiseerde toetsen af	Stelt mede toetsen samen, toetst en corrigeert onderwijsactiviteiten en rapporteert hierover aan leraar	Volgt leerlingen systematisch zodat een leerling een ononderbroken ontwikkeling kan doorlopen en legt dit op passende wijze vast
Doet verbetervoorstellen aan de leerkracht op basis van uitgevoerde activiteiten	Levert een bijdrage aan het pedagogisch klimaat Signaleert pedagogische problemen en stelt deze aan de orde	Creëert een pedagogisch klimaat waarin alle leerlingen zich veilig en gewaardeerd voelen Stimuleert en begeleidt sociale vaardigheden bij leerlingen met verschillende achtergronden
Registreert bevindingen in LVS en bespreekt dit met leraar	Houdt voortgang van leerlingen bij, registreert deze in LVS en bespreekt dit met leraar	Observeert, registreert en evalueert ontwikkelings- en leerprocessen Stelt handelingsplannen op
Houdt toezicht op leerlingen, signaleert en corrigeert ongewenst gedrag en bespreekt dit met leraar	Geeft uitvoering aan handelings- en ondersteuningsplannen	Bewaakt orde in de klas Houdt rekening met onderwijsbehoeften en werkt cyclisch handelings- en opbrengstgericht op groepsniveau
Verricht algemene onderwijsondersteunende taken		
Bereidt lesmateriaal voor en draagt eigen ideeën aan	Evalueert de opzet van eigen leeractiviteiten, werkvormen en opdrachten en verwerkt deze met de theorie in het lesprogramma	Biedt onderwijs aan dat bij het kind past en zet daarbij individuele leerlijnen/ aanpak uit, voert uit en stelt bij

Levert een bijdrage aan de inrichting van een onderwijsruimte	Adviseert over het gebruik van leer- en hulpmiddelen en inrichting van een ruimte	
Beheert en onderhoudt lesmateriaal en onderwijsmiddelen	Beheert en onderhoudt lesmateriaal, onderwijsmiddelen en/of praktijkruimtes, doet voorstellen voor vervanging of aanschaf	Begeleidt leerlingen met gedrags- en/of leermoeilijkheden, handicaps, achterstanden/ hoogbegaafdheid, etc.
Levert een bijdrage aan de organisatie van schoolactiviteiten Neemt deel aan werkgroepen	Neemt deel aan werkgroepen, draagt ideeën aan en doet verbetervoorstellen	Neemt deel aan teamvergaderingen Organiseert schoolactiviteiten
		Bespreekt de voortgang van leerlingen met ouders/ verzorgers Doet suggesties voor doorstroom